Jaarverslag en Jaarrekening 2023

GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1

Inleiding 3

Financieel resultaat 5

1. PROGRAMMAPLAN 7

0.1 COVID-19 7

1.1. Programma Publieke Gezondheid 8

1.1.1. Programmalijn Fysieke veiligheid & bescherming 8

1.1.2. Programmalijn Gezondheid in de wijk 12

1.1.3. Programmalijn Sociale Veiligheid 16

1.2. Programma Veilig Thuis 18

1.3. Inkoop Jeugdhulp Zeeland 19

1.4. Overhead en lastentoerekening 22

1.5. Algemene dekkingsmiddelen 22

1.6 Onvoorzien 25

1.7 Vennootschapsbelasting 25

2. PARAGRAFEN 26

2.1. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 26

2.2. Paragraaf Bedrijfsvoering 26

2.3. Paragraaf Financiering 33

2.4. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 35

2.5. Paragraaf Verbonden partijen 42

2.6. Wet open overheid (WOO) 43

3. JAARREKENING 44

3.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 45

3.2.1 Analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken 47

3.2.2 Aanwending van het bedrag voor onvoorzien. 52

3.3. Wet Normering Topinkomens 52

3.3. Overzicht van baten en lasten per taakveld 56

3.4. Overzicht Incidentele/structurele lasten en baten per programma 58

3.5. Balans per 31 december 59

3.6. Grondslagen van resultaatbepaling en waardering 61

3.7. Toelichting op de balans 65

3.7.1. Vaste activa 65

3.7.2. Vlottende activa 67

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

3.7.3. Passiva 68
3.7.4. Vlottende Passiva 70
3.8. Rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur 73
3.9. SiSa-bijlage bij de jaarrekening 75
3.10 Vaststelling jaarrekening 2023 78
4. BIJLAGEN 79

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Inleiding

Hierbij biedt de Gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland haar jaarstukken aan: het jaarverslag en de jaarrekening.

Opzet jaarverslag

De verantwoording over de realisatie van de doelen voor 2023 is opgebouwd rondom de programma's Publieke Gezondheid (GGD Zeeland), Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland en Veilig Thuis. Het programma Publieke Gezondheid bestaat uit drie programmalijnen:

- Fysieke Veiligheid en bescherming
- Gezondheid in de wijk
- Sociale veiligheid

Vanaf 2022 comprimeren we de jaarstukken om in meer beknopte vorm een transparante toelichting te geven op de realisatie in dat jaar. In de rapportage geven we alleen de echte afwijkingen ten opzichte van de beoogde doelen aan. Doelen die afdoende bereikt zijn, worden niet nader benoemd.

COVID-19

In het eerste kwartaal van 2023 sluiten de testlocaties definitief en daarmee ook het bron- en contactonderzoek. In juni 2023 leidt het aangepaste beleid van de minister VWS tot het afschalen van de COVID-19 organisatie. Voor de vaccinatiecampagne in het najaar zijn we tijdelijk opgeschaalds met tijdelijke vaccinatiemedewerkers. Gedurende het hele jaar is het KlantContactCentrum actief gebleven. In 2024 neemt de reguliere GGD-organisatie de dienstverlening van de voormalige COVID-19 organisatie over.

Vaccinatiegraad

We laten COVID-19 in 2023 steeds verder achter ons, we zien de behoefte aan preventie van infectieziekten verder toenemen. De pandemische paraatheid in Zeeland wordt versterkt met de inzet van de landelijk beschikbare gelden vanuit het ministerie van VWS.
Daarnaast zien we echter ook een sterkere dalende trend in de algehele Zeeuwse vaccinatiegraad. Een deel van deze daling kan worden toegeschreven aan het invoeren van het informed-consent en het gedaalde vertrouwen in de vaccinatie an sich. In 2024 gaan wij samen met gemeenten met een verdere duiding van de cijfers om op basis daarvan een mogelijke vervolgaanpak vorm te geven.

Jeugdgezondheidszorg

In 2023 heeft het programma 'Toekomst JGZ; samen voor een gezonde jeugd' een doorstart gekregen, hiermee kan het toekomstbestendig maken van onze dienstverlening worden gerealiseerd door kaders te schetsen voor o.a. taakherschikking en een andere werkwijze. Een Plan van Aanpak wordt in de loop van 2024 opgeleverd.

Veilig Thuis

In 2023 is opnieuw de jaarlijkse verhoging aan instroom, bij een nagenoeg gelijkblijvende capaciteit, één van de grootste oorzaken van de oplopende wachtlijst, naast een toenemende complexiteit in de casuïstiek, en de daarmee gepaard gaande afstemming met zorgaanbieders en intern benodigde deskundigheidsbevordering. We doen steeds meer kennis op over de complexiteit van de problematiek, deze complexiteit zorgt ervoor dat het moeilijk is om het geweld te laten stoppen en dat de aanpak hiervan om specifiek én voldoende aanbod vraagt.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

In dat licht bezien, blijft het op peil houden en vergroten van kennis over het herkennen en signaleren van situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling (inclusief specifieke doelgroepen) bij lokale teams en ketenpartners een essentieel aandachtspunt.

Inkoop Jeugdhulp Zeeland

De raamovereenkomsten voor de gezamenlijke inkoop van specialistische jeugdhulp zijn verlengd tot 1 januari 2026. Een nieuwe aanbesteding is in voorbereiding. Die is gebaseerd op de Regiovisie Jeugdhulp Zeeland 2023-2028 die eind 2023 is vastgesteld door alle 13 Zeeuwse gemeenteraden. De Regiovisie is in lijn met de landelijke Hervormingsagenda Jeugd.

De raamovereenkomsten met één samenwerkingsverband van rechtswege beëindigd.

In 2023 is een onderzoek naar de governance van de inkoop van jeugdhulp uitgevoerd. Daarbij is ook het samengaan met de inkoop van beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang uitgewerkt. Besluitvorming hierover wordt in 2024 verwacht.

De verwerkingswijze voor de lasten van jeugdhulp is gewijzigd. Die lasten worden niet langer bij de GR GGD Zeeland verwerkt maar bij de deelnemende gemeenten. Dat heeft gevolgen voor de P&C-cyclus bij GR en gemeenten en voor de accountantscontrole. De inkooporganisatie blijft dezelfde taken uitvoeren. Voor het adviseren over het vast- en bijstellen van de begroting voor jeugdhulp is een prognosemodel ontwikkeld dat in 2023 voor de eerste keer is gebruikt. Dat model maakt voorspellen en analyseren beter mogelijk.

Landelijke ontwikkelingen

De aandacht voor het vergrote van een gezonde, fysieke leefomgeving is gedurende 2023 vergroot door o.a. klimaatverandering, PFAS en de naderende invoeringsdatum van de Omgevingswet. Vooral het dossier PFAS heeft in onze regio extra inzet gevraagd vanuit het team milieu & gezondheid om de vragen van burgers, gemeenten en provincie te kunnen beantwoorden. Door de uitbreiding van het team kan ook de deelname aan omgevingstafels beter geborgd worden.

De landelijke programma's GALA en IZA hebben ook impact op onze werkzaamheden. Samen met de gemeenten worden voor Zeeland de plannen uitgewerkt. GGD Zeeland voert de regie op de vijf ketenaanpakken zoals beschreven in het GALA en met behulp van de SPUK-gelden voor het IZA leveren we ook hier een bijdrage in de uitwerking van de plannen op het gebied van o.a. preventie.

De drie GGD-en binnen de politieregio zijn in 2023 gestart met het verkennen van alternatieve mogelijkheden om te komen tot een meer robuustere toekomstbestendige oplossing voor de forensische geneeskunde. Een van deze alternatieven is het aangaan van een samenwerking met een partner uit onze buurregio. Parallel wordt onderzocht of de GGD-en in de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant in de toekomst weer zelfstandig forensische diensten kunnen gaan aanbieden. Resultaten worden verwacht medio 2024.

Samenwerking GGD/RUD/VRZ en verkenning gezamenlijke huisvesting

In september 2023 hebben de drie dagelijks besturen de directeuren de opdracht gegeven om:

- een inhoudelijke samenwerkingsagenda (voor de toekomst, van circa 5 jaar) én een agenda voor de gemeenschappelijke bedrijfsvoering(staken) op te stellen.
- een gezamenlijke gebiedsverkenning voor huisvesting in Goes-West uit te voeren.
- de beschikbare ruimte in het pand van VRZ in Middelburg (Segeerssingel 10) in te richten als (tijdelijke) gemeenschappelijke ontmoetings-/werk-/overlegruimte.

Een projectleider heeft zich verdiept in wat er in het verleden is onderzocht en op papier is gezet aan visies, onderzoeken en besluiten. Deze documenten zijn opnieuw beoordeeld en geactualiseerd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Daarnaast hebben verschillende bijeenkomsten plaatsgevonden met de ondernemingsraden en de ambtelijke en bestuurlijke vertegenwoordigers van de Zeeuwse gemeenten en provincie Zeeland. Voor de zomer van 2024 worden de gebiedsverkenning en de samenwerkingsagenda's definitief opgeleverd aan de algemeen besturen, waarbij een besluit wordt gevraagd.

Basis op orde

Eind 2022 heeft besluitvorming plaatsgevonden in het Algemeen Bestuur over de 1e begrotingswijziging 2023 Basis op Orde, waarbij extra middelen zijn toegekend voor een inhoudelijk sterke en robuuste GGD Zeeland. Hiermee is er een leidinggevende laag van Teamleiders toegevoegd en heeft er een aanpassing van de besturingsfilosofie van zelforganisatie naar lijnsturing plaatsgevonden. In het eerste kwartaal 2023 is in eigen beheer snel en in grote mate doeltreffend een wervingscampagne uitgevoerd, zodat teams versterk zijn op cruciale functies. Na het inwerken van de nieuwe collega's is de uitvoering van het plan in 2023 gestart en loopt de definitieve implementatie door in 2024.

Financieel resultaat

Het gerealiseerde jaarresultaat van de GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland over 2023 bedraagt € 3.335.370 positief en bestaat uit de volgende onderdelen:

- € 2.524.147 positief (inclusief mutaties in de reserves) gerealiseerd resultaat onderdeel GGD Zeeland.
- € 811.223 positief gerealiseerd resultaat onderdeel Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ).

Bedragen x 1000	2023 (P)	2023 (G)	2023 (R)	2023 technische correctie	2023 (R) na correctie	2023 verschil
GGD	-	-	-2.524	-	-2.524	2.524
Resultaat van baten en lasten	-	327	-2.324	-	-2.324	2.651
Lasten	23.686	28.922	34.228	-	34.228	-5.306
Baten	-23.686	-28.595	-36.552	-	-36.552	7.957
Mutatie reserves	-	-327	-200	-	-200	-127
Baten	-	-327	-200	-	-200	-127
IJZ	-	-	10.383	11.194	-811	811
Resultaat van baten en lasten	-	642	11.024	11.874	-850	1.491
Lasten	111.058	133.920	145.183	143.359	1.824	132.096
Baten	-111.058	-133.278	-134.159	-131.485	-2.674	-130.605
Mutatie reserves	-	-642	-642	-680	38	-680
Baten	-	-642	-642	-680	38	-680
Eindtotaal	-	-	7.858	11.194	-3.335	3.335

2023 (P) = primaire begroting; 2023 (G) = gewijzigde begroting; 2023 (R) = realisatie

Voor nadere financiële toelichting wordt verwezen naar 3.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Op hoofdlijnen is de samenstelling voor resp. GGD en IJZ als volgt:

GGD WPG +1,27mln. (incidenteel)

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

- 1,17 mln. hogere baten uit: RIVM-vergoedingen rijks vaccinaties; Forensische Geneeskunde; Toezicht kinderopvang; Meld- en Actiepunt Bemoeizorg); Nu niet zwanger; OPG; vergoeding opleiding en bijscholing artsen in opleiding; Reizigersvaccinaties; Publieke gezondheid asielzoekers; Infectieziektebestrijding; detacheringsopbrengsten.
- 0,10 mln. onderbesteding door gemeenten op het gemeentelijk projectenbudget

De niet ingevulde vacatureruimte uit begrotingswijziging personeel op orde + 0,14 mln. valt samen met andere onderschrijdingen op lasten weg tegen hogere overschrijdingen op lasten.

GGD Veilig Thuis + 0,16 mln. (incidenteel)

- Dit bedrag is voornamelijk gerealiseerd door onderbezetting t.o.v. de formatie.

GGD Overhead + 1,08 mln. (incidenteel)

- +0,55 mln. niet ingevulde vacatureruimte uit begrotingswijziging basis op orde. Voor een toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.2.
- + 0,21 mln. per saldo onderbesteding op o.a. kosten externe adviseurs, vervangingslasten i.v.m. OTO, ICT-abonnementen (software en licenties), opleiding en bijscholing.
- +0,32 mln. hogere baten waarvan 0,29 mln. niet begrote rentebaten schatkistbankieren

GGD Onvoorzien en VPB +0,02 mln. (incidenteel)

Voor de financiële toelichting wordt verwezen naar 3.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Uitvoeringskosten IJZ en Taskforce jeugd + 0,8 mln. (incidenteel)

- Dit bedrag is voornamelijk gerealiseerd door ontvangen rentebaten

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

1. PROGRAMMAPLAN

0.1 COVID-19

Naar aanleiding van het verzoek van de minister van VWS om de COVID-19 projectorganisatie paraat te houden met gepaste middelen en mensen is begin 2023 kritisch gekeken naar: operationele processen, locaties en personele bezetting.

Enkele conclusies, feiten en cijfers:

- Door de verminderde vraag naar testen is het werk bij Bron en Contact Onderzoek (BCO) al afgeschaald; alleen risicogroepen worden nog geïnformeerd bij een positieve testuitslag;
- Door het teruglopen van de gevraagde testcapaciteit worden de locaties in Hulst, Oostburg en Sint-Maartensdijk in slaapstand gebracht. De testlocaties in Goes, Vlissingen, Terneuzen en Zierikzee blijven in de ochtend geopend. Na het besluit van de minister van VWS om te stoppen met testen, sluiten de testlocaties op 17 maart 2023 definitief. Met het beëindigen van de testmogelijkheid, eindigt ook het werk rondom BCO;
- Op 30 juni wordt de COVID-19 projectorganisatie opgeheven; een basisteam van 30 FTE blijft één ochtend per week de resterende dienstverlening uitvoeren op de vaccinatielocaties in Goes en Terneuzen en op het kantoor aan het Stationspark in Goes;
- Per 1 juli heeft COVID-19 geen A-status meer. Daarmee vervalt de meldingsplicht;
- In augustus 2023 vraagt de minister van VWS de GGD zich voor te bereiden op een vaccinatieronde tegen corona in het najaar. Het basisteam van 30 collega's schaalt op naar een volwaardig campagneteam;
- De najaarscampagne loopt van 2 oktober tot en met 31 december; met 200 collega's worden ruim 80.000 vaccinaties gezet op zes basis locaties, zestien fijnmazige locaties en zestien prikpostlocaties;
- Het COVID-19 Klantcontactcenter (KCC) is heel 2023 operationeel met aangepaste openingstijden en biedt een antwoord op de blijvende vraag naar informatie van burgers. Het KCC verzorgt daarnaast het inplannen van afspraken voor de inhaalcampagne HPV;
- In de najaarscampagne wordt wederom ingezet op communicatie die gericht is op het toeleiden van Zeeuwse burgers naar het regionale Klantcontactcenter. Deze aanpak is bij eerdere campagnes succesvol gebleken;
- Een (nieuwe) burgernieuwsbrief, organische en betaalde posts op Facebook, advertenties in lokale kranten en interviews bij regionale/lokale radio en televisie brengen de najaarscampagne zeer actief onder de aandacht van de Zeeuwen.

Afschalen

Het aangepaste beleid van de minister van VWS leidt in juni tot het afschalen van de organisatie met tijdelijke medewerkers. Contracten voor medewerkers van BCO en op test- en vaccinatielocaties worden niet verlengd. Voor de najaarscampagne wordt opgeschaald met tijdelijke vaccinatiemedewerkers. Dit in mindere mate dan ten tijde van de opschaling voor de boostercampagne in 2022.

COVID dienstverlening in 2024

In 2024 neemt de reguliere GGD-organisatie de dienstverlening van de voormalige COVID-19 organisatie over. Het vaccinatieproces is belegd bij team PMR. Over een eventuele najaarscampagne in 2024 wordt in de loop van 2024 meer bekend.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Zwangeren en mensen met een verwijzing van een medisch specialist kunnen het hele jaar telefonisch een vaccinatieafspraak maken voor het halen van een coronaprik bij de GGD.

1.1. Programma Publieke Gezondheid

1.1.1. Programmalijn Fysieke veiligheid & bescherming

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners van Zeeland zijn optimaal beschermd tegen schadelijke gezondheidseffecten vanuit de fysieke leefomgeving.

Onder de Programmalijn Fysieke Veiligheid en bescherming vallen activiteiten die onder te verdelen zijn in vier taakvelden (wettelijke kaders).

1. Uitbraken van infectieziekten worden voorkomen

Het wettelijk kader waar deze taak onder valt is 'het bevorderen, beschermen en beveiligen van de gezondheid van alle inwoners met specifieke aandacht voor de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van jeugdigen van 0-19 jaar, zowel individueel als op populatieniveau.' Dit volgens de Wet Publieke Gezondheid (Art. 2 en 6 t/m 12).

Hoofddoel	Uitbraken van infectieziekten worden voorkomen			
Subdoel	a. Het voorkomen van het verspreiden van infectieziekten. b. Acuut ingrijpen bij het opkomen van bestaande of nieuwe infectieziekten. c. Optimale hygiëne in de openbare gezondheidszorg. d. De vaccinatiegraad is op het vereiste niveau volgens de normen van het RIVM. e. Het voorkomen van resistente bacteriën tegen antibiotica in zorginstellingen.			
Indicatoren		**2021**	**2022**	**2023**
	Het percentage geconstateerde SOA	24,7%	22,3%	21,6%
	Het aantal opgespoorde infecties TBC	6	10	9
	Het aantal meldingen van infectieziekten (excl. COVID-19)	62	210	358
	Vaccinatiegraad van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP)	84,6%	84,2%	74,8%
Bereikt resultaat	**SOA** In 2023 voerde de afdeling seksuele gezondheid van GGD Zeeland 928 SOA-consulten uit, waarbij in 21,6% van de gevallen een SOA-diagnose werd gesteld. Dit percentage bleef vergelijkbaar met het voorgaande jaar, terwijl het in 2021 hoger lag. Chlamydia bleef, zoals in voorgaande jaren, de meest voorkomende diagnose op de SOA-spreekuren, met een vindpercentage van 12,2%, wat lager was dan het landelijk gemiddelde van 15%. Dit gold ook voor gonorroe (4,7% in Zeeland tegenover 7,2% landelijk) en HIV (0,1% in Zeeland tegenover 0,4% landelijk). Het aantal gevonden nieuwe syfilis-infecties was hoger dan het landelijk gemiddelde (2,7% in Zeeland tegenover 1,5% landelijk). Bovendien werden er thuistesten geleverd voor jongeren onder de 25 jaar zonder SOA-gerelateerde klachten. In 2023 werden 397 van deze thuistesten ingeleverd,			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

waarvan 267 aan vrouwen en 112 aan mannen. Het SOA-vindpercentage onder deze thuistesten was 21,3% bij vrouwen en 20,5% bij mannen.

Daarnaast werden in 2023 dertig sense consulten uitgevoerd, dit zijn consulten voor mensen onder de 25 jaar met vragen op het gebied van seksualiteit. Denk hierbij aan anticonceptievragen, normaliteitsvragen of problemen op het gebied van seksualiteit. Tot slot werden vijftien PrEP-intakes en 131 PrEP-vervolgconsulten uitgevoerd, waarbij het gemiddelde SOA-vindpercentage 17,6% was.

TBC

In 2023 is het aantal opgespoorde actieve TBC-infecties (9) en latente TBC-infecties (12) nagenoeg gelijk gebleven aan het voorgaande jaar en alle infecties zijn adequaat opgevolgd met bron- en contactonderzoek, voorlichting en behandeling. Ook in 2023 werd, net als in 2022 ten behoeve van de screening van gedetineerden, gebruikgemaakt van de Interferon Gamma Release Assay (IGRA)-test. Dit heeft in beide jaren in totaal 17 latente TBC-infecties opgeleverd.

Op 1 juli 2023 is de TBI-screening van asielzoekerskinderen onder de 12 jaar van start gegaan. Deze kinderen krijgen niet langer een foto-screening op de centrale ontvangstlocatie, maar de ouders worden geïnformeerd over de TBI-screening en krijgen een TBI-route informatiefolder mee. Na 4 weken komen de kinderen op de 'te plannen' lijst te staan van de GGD in de regio waar ze dan verblijven.
In 2023 zijn met de Mobiele Röntgen Unit (MRU) 954 foto's gemaakt en beoordeeld. De MRU is sinds 2023 ook weer ingezet voor de spreekuren in Terneuzen.

Infectieziekten

GGD Zeeland versterkt haar infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid. Er is ingezet op extra formatie, deskundigheidsbevordering en bovenregionale samenwerking op het gebied van monitoring en surveillance. Wij borgen hiermee ook de ervaringen en lessen uit de COVID periode in de huidige organisatie.

Het totaal aantal meldingen van infectieziekten is toegenomen als gevolg van meerdere oorzaken:

- Allereerst is kinkhoest weer terug van weggeweest. Tijdens de coronapandemie leek het erop dat kinkhoest helemaal was verdwenen. De herintroductie van kinkhoest heeft onder meer geleid tot een stijging van het aantal meldingen.

- Daarnaast is de meldplicht voor invasieve groep A-streptokokken uitgebreid; resulterend in meer meldingen.

- Verder zijn er in 2023 ook meer meldingen legionella en scabiës dan in voorgaande jaren.

- Het aantal meldingen waarbij een rabiës risico inschatting moet worden gemaakt stijgt ieder jaar.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Hoofddoel	Uitbraken van infectieziekten worden voorkomen
	• Tijdens de coronapandemie waren de reisbewegingen verminderd. In 2023 was weer een normaal reisjaar. Daarom zagen we een stijging in het aantal meldingen t.o.v. vóór de pandemie (2019 en eerder). **Vaccinatiegraad** In lijn met de landelijke ontwikkelingen is de vaccinatiegraad in Zeeland weer iets gedaald in vergelijking met het voorgaande jaar. Een deel van deze daling kan worden toegeschreven aan het invoeren van het informed-consent; er is toestemming van de gevaccineerde nodig om de vaccinatie mee te tellen in het bepalen van de vaccinatiegraad.

2. Toezichttaken worden in opdracht van gemeenten uitgevoerd

Toezichttaken als 'het toetsen van voorzieningen in kinderopvang en maatschappelijke ondersteuning op kwaliteitskaders zoals deze bij wet zijn vastgelegd'; doet de GGD vanuit de Wet Harmonisatie Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk, de Wet Kinderopvang en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Art. 6).

Hoofddoel	Toezichttaken worden in opdracht van gemeenten uitgevoerd			
Subdoel	a. Gemeenten hebben zicht op de kwaliteit van de kinderopvang. b. Gemelde calamiteiten en geweldsincidenten in het kader van de Wmo zijn onderzocht.			
Indicatoren		**2021**	**2022**	**2023**
	Percentage uitgevoerde opgedragen inspecties kinderopvang	100%	100%	100%
	Tevredenheid toezichthouden Wmo (niet meetbaar)	-	-	-
	Aantal gemelde en onderzochte calamiteiten en geweldsincidenten	3	5	7
Bereikt resultaat	In 2023 is 100% van de opgedragen inspecties uitgevoerd. In 2023 zijn 7 calamiteiten en geweldsincidenten gemeld, waarvan 1 melding door de WMO-toezichthouder is onderzocht en gerapporteerd. In twee gevallen was geen vervolgactie nodig, omdat melder naar het oordeel van de toezichthouder al een adequaat onderzoeksrapport inclusief verbeterplan had opgesteld. De meldingen behelsden verschillende calamiteiten, variërend van geweld, grensoverschrijdend gedrag tot een misdrijf. De meldingen in 2023 hadden betrekking op de gemeenten Kapelle (1x), Middelburg (1x), Terneuzen (2x) en Vlissingen (3x). Vier meldingen voldeden niet aan de wettelijke definitie en zijn niet verder in behandeling genomen.			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

3. Fysieke leefomgeving draagt bij aan de gezondheid

GGD Zeeland heeft een taak in 'het bevorderen van en adviseren over gezondheid en medische milieukundige zorg aan gemeenten, instellingen en burgers'. Dit is vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid (Art. 2, 5, 5a, 13,15 en 16). Daarnaast is de GGD betrokken bij de voorbereiding van de Omgevingswet: 'het adviseren van gemeenten over het in stand houden van een veilige en gezonde leefomgeving en goede omgevingskwaliteit'. (Artikel 1.3 Omgevingswet).

Hoofddoel	**Fysieke leefomgeving draagt bij aan de gezondheid**			
Subdoel	a. Het vergroten van de kennis over een zo gezond mogelijke leefomgeving. b. Benutten van de kansen die de Omgevingswet biedt.			
Indicatoren		**2021**	**2022**	**2023**
	Aantal adviezen medische milieukunde	89	88	106
	Aantal adviezen uitgebracht op (ruimtelijke) plannen van de gemeenten, omgevingsvisies en omgevingsplannen	12	9	25
Bereikt resultaat	Adviezen Medische Milieukunde zijn opgebouwd uit vragen van burgers en vragen van gemeenten. De burgervragen zijn divers en gaan met name over vocht- en schimmelproblematiek en houtrookhinder. Daarnaast zijn er vanuit de gemeenten een aantal grotere vragen binnengekomen over gewasbeschermingsmiddelen, bouw van een school nabij een drukke weg en uitbreiding en bouw van geitenhouderijen. Ook is in 2023 intensiever ingezet op het onderwerp klimaatverandering met vooral het thema hitte. Daarnaast heeft het onderwerp PFAS veel inzet van het team gevraagd, hierbij gaat het zowel om vragen van burgers als vanuit de gemeente en provincie. Denk hierbij aan moestuinen, zeeschuim, seaspray, etc. We gaven adviezen aan een aantal gemeenten, maar de betrokkenheid of de inzet van onze expertise op het vlak van het vergroten van een gezonde, fysieke leefomgeving is nog onvoldoende bekend bij alle gemeenten. Mede door de naderende invoeringsdatum van de omgevingswet zijn de gemeente zich intensiever gaan inzetten op de omgevingstafels. Hierdoor is het team Milieu en Gezondheid (in 2023 nog team Medische Milieukunde) beter in beeld gekomen. Daarnaast helpt ook de samenwerking met de RUD en de VRZ hierin. Dit verklaart vooral de toename van 9 naar 25. Door de uitbreiding van het team kon deelname ook beter geborgd worden.			

4. Inzet GGD bij rampen en crisis (teamoverschrijdend)

Het 'bestrijden en voorbereiden op bestrijding van een crisissituatie' is opgenomen in de Wet Publieke Gezondheid en de Wet Veiligheidsregio's.

Hoofddoel	**Inzet GGD bij rampen en crises**
Subdoel	a. De GGD is voorbereid op inzet bij crises en/of calamiteiten. b. De GGD levert een doeltreffende inzet (24/7) bij crises en calamiteiten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Hoofddoel	Inzet GGD bij rampen en crises			
Indicatoren		**2021**	**2022**	**2023**
	Aantal van beschikbare medewerkers voor crisis en calamiteiten dat geschoold en geoefend is	32	37	37
Bereikt resultaat	Alle bestaande en nieuwe crisisfunctionarissen zijn opgeleid, getraind en geoefend voor het uitvoeren van de crisistaken.			

5. Wat heeft het gekost

Fysieke Veiligheid & Bescherming	Primair budget	Gewijzigd Budget	Realisatie	Verschil Gewijzigd budget- Realisatie
Saldo baten en lasten	**1.326.013**	**2.012.729**	**1.133.449**	**879.281**
Lasten	3.342.179	4.765.443	4.611.701	153.742
Baten	-2.016.167	-2.752.714	-3.478.253	725.539
Saldo mutatie reserves				
Dotatie aan de reserve				
Onttrekking aan de reserve				
Gerealiseerd resultaat	**1.326.013**	**2.012.729**	**1.133.449**	**879.281**

Voor de analyse van de cijfers wordt verwezen naar Hoofdstuk 3 Jaarrekening.

1.1.2. Programmalijn Gezondheid in de wijk

Beoogd maatschappelijk effect: De Zeeuwse inwoners zijn én voelen zich gezonder

Alle taken binnen de Programmalijn Gezondheid in de wijk vallen binnen het wettelijke kader van de Wet Publieke Gezondheid (Art 2, 5, 5a, 13, 15 en 16). Via drie hoofddoelen wordt ingezet op de gezondheid van de Zeeuwse inwoners. Eén gericht op de jeugd en één gericht op volwassenen (inclusief ouderen); overkoepelend hierover is tenslotte een lijn Gezonde leefstijl gekomen.

Relevante informatiebronnen zijn de Gezondheidsmonitors, VTV, CBS, Waar staat je gemeente alsook landelijke nota's, zoals Landelijke nota gezondheidsbeleid, landelijk professioneel kader JGZ en Preventie akkoord.

1. Kinderen groeien gezond op

Kinderen die een gezonde start in het leven hebben en een gezond eet- en leefpatroon van jongs af aanleren, houden dat in de regel hun hele leven vol.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Hoofddoel	Kinderen groeien gezond op
Subdoel	a. Alle Zeeuwse kinderen/jongeren zijn in beeld. b. Risico's en problemen worden vroegtijdig gesignaleerd en opgepakt. c. Uitkomsten van de jeugdmonitor zijn verwerkt in uitvoering JGZ. d. Landelijke speerpunten (onder andere uit de preventie agenda van het NCI) zijn vertaald naar de Zeeuwse schaal en in het basispakket geborgd.

Gemiddeld % opkomst JGZ (ijkmomenten)	**2021**	**2022**	**2023**
2wks huisbezoek	95,9%	98,9%	99,2%
4wks contactmoment	81,4%	96,1%	95,8%
2mnds contactmoment	70,1%	92,4%	92,8%
3mnds contactmoment	78,1%	96,8%	97,4%
5mnds contactmoment	63,9%	97,7%	98,2%
6mnds contactmoment (niet uitgevoerd sinds 2022)	72,7%	-	-
18mnds contactmoment	77,7%	86,4%	88,2%
PGO 5	69,7%	56,6%	74,0%
PGO 13	81,5%	60,6%	69,3%

Bereikt resultaat

Toelichting subdoel a en b:
Bij bijna alle contactmomenten in de eerste anderhalf jaar na de geboorte is het opkomstpercentage gestegen. Bij het 4wks-contactmoment is het heel licht gedaald, zonder dat het aanleiding geeft tot zorgen. Wij zien dus vrijwel alle kinderen en hun ouders in de eerste achttien maanden van hun leven. Om risico's en problemen vroegtijdig te kunnen signaleren en op te pakken, hebben we het risico gestuurd werken geïmplementeerd op het 18 mnds contactmoment, middels de evidence-based methode SPARK. SPARK staat voor Signaleren van Problemen en Analyseren van het Risico bij opvoeden en opgroeien van Kinderen en is ontstaan vanuit de vraag: "Hoe signaleren we eerder en beter opvoed- en opgroeiproblemen bij kinderen?" De SPARK-methode zorgt voor zorg op maat met behulp van een gevalideerd instrument en maakt een valide en betrouwbare selectie van ouders die meer of minder zorg nodig hebben. Gemiddeld volgt 30% van de kinderen na het invullen van de vragenlijst het laag-risicopad.

Toelichting bij subdoel c:
De jeugdmonitor wordt (vierjaarlijks) in 2024 weer regulier afgenomen (in 2022 vanwege Covid-19 extra afname). Zolang we in afwachting zijn van de resultaten daarvan, zijn de uitkomsten van 2020 en 2022 verwerkt in onze dienstverlening.

Toelichting bij subdoel d:
We werken met de preventieagenda en de strategische agenda van het NCJ en hebben deze vertaald naar onze eigen visie op de jeugdgezondheidszorg in Zeeland. Deze visie levert tevens kaders voor het toekomstbestendig maken van onze dienstverlening middels het programma 'Toekomst JGZ; samen voor een gezonde jeugd' dat in 2023 een doorstart heeft gekregen en in de loop van 2024 een Plan van Aanpak oplevert. Een onderdeel daarvan is taakherschikking als aanpak om het tekort in het aantal jeugdartsen op te vangen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Hoofddoel	Kinderen groeien gezond op
	Verder had in 2023 de JGZ te maken met een grotere capaciteitsuitval dan begroot. Het verzuimpercentage zat op 7,83%, tegen 8,72% in 2022 (bij een begroot percentage van 5,3%). Tegelijkertijd was er aanvullend ook sprake van een capaciteitsverlies als gevolg van ouderschapsverlof en zwangerschapsverlof waardoor extra capaciteit benodigd was. Dit heeft er enerzijds toe geleid dat er hogere lasten gemaakt zijn (o.a. voor inhuur van extra personeel).

2. Gezondheid van volwassenen en ouderen is verbeterd

Een gezonde leefstijl van volwassenen en ouderen kan de kwaliteit van leven verbeteren.

Hoofddoel	Gezondheid van volwassenen en ouderen is verbeterd
Subdoel	a. De rol en positie van de GGD gericht op de gezondheid van volwassenen en ouderen is bepaald en er wordt op ingezet. b. De resultaten uit de gezondheidsmonitors, VTV en andere bronnen voor volwassenen en ouderen zijn vertaald naar speerpunten in de aanpak.
Indicatoren	Voor volwassenen nog nader te bepalen, i.c.m. vaststelling strategische agenda. Voor ouderen: • Zeeuwse ouderen zijn niet eenzaam • Zeeuwse ouderen hebben een gezonde leefstijl
Bereikt resultaat	Uit de resultaten van de corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022-2023 blijkt dat er grote gezondheidsverschillen zijn in de Zeeuwse samenleving. Gezondheidsverschillen worden door verschillende factoren beïnvloed, zoals leefsituatie en -omgeving, armoede, schulden en meedoen in de samenleving. Het verbeteren van gezondheid vraagt dan ook om een brede, integrale en domein overstijgende aanpak met oog voor achterliggende problematiek. Oplossingsrichtingen liggen maar voor een klein deel in het volksgezondheidsdomein en grotendeels op andere beleidsdomeinen, zoals armoedebeleid, onderwijs, huisvesting, werk en inkomen en ruimtelijke ordening. Het terugdringen van gezondheidsachterstanden komt ook terug in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Dit akkoord is opgesteld om te bouwen aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. GGD Zeeland draagt met haar kennis- en adviesfunctie bij aan de doelen uit dit akkoord.

3. Gezonde leefstijl is de norm voor inwoners van Zeeland

Een gezonde leefstijl van volwassenen en ouderen kan de kwaliteit van leven verbeteren.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Hoofddoel	Gezonde leefstijl is de norm voor inwoners van Zeeland			
Subdoel	a. Inzet op leefstijl is een vast onderdeel van de inzet gericht op doel 1 en 2. b. De onderwerpen / doelen uit het landelijk preventieakkoord zijn vertaald naar de Zeeuwse schaal en er wordt op ingezet.			
Indicatoren		**2021**	**2022**	**2023**
	Aantal gezonde scholen	66	66	68
	% jongeren met (ernstig) overgewicht 3,9jr	8%	8%	8%
	% jongeren met (ernstig) overgewicht 5jr	12%	12%	12%
	% jongeren met (ernstig) overgewicht 10jr	19%	19%	19%
	% jongeren met (ernstig) overgewicht 13jr	16%	16%	16%
	% jongeren dat ooit heeft gerookt (een hele sigaret of meer)	21%	21%	21%
	% jongeren dat drinkt, ooit minimaal 1 glas alcohol	39%	37%	37%
	% jongeren dat drinkt, 5 of meer glazen bij 1 gelegenheid	22%	23%	23%
	% volwassenen met (ernstig) overgewicht	49%	49%	49%
	% volwassenen dat rookt	19%	19%	19%
	% volwassenen dat overmatig drinkt (mannen >14 glazen/week, vrouwen >7 glazen/week)	7%	14%	14%
	% volwassenen dat zwaar drinkt (mannen minstens 1x per week 6 of meer glazen per dag, vrouwen minstens 1x per week 4 glazen of meer per dag) en zwaar drinkt	onbekend	onbekend	onbekend
Bereikt resultaat	Het aantal scholen dat deelneemt aan het programma De Gezonde School is iets gestegen. Voor de inkomsten van de Gezonde School aanpak zijn wij afhankelijk van het aantal scholen dat deelneemt en de ondersteuningsuren die zij vanuit de GGD op de verschillende thema's nodig hebben. De inkomsten fluctueren daardoor elk schooljaar. Het aantal jongeren met overgewicht (8% op 3.9 jaar) stijgt langzaam naar 16% op 13 jarige leeftijd. De percentages zijn stabiel. Landelijke zijn deze percentages in 2022 iets lager: 11,5 % procent van de 4- tot 12-jarigen en 12,9% procent van de 12- tot 16-jarigen hebben overgewicht. Landelijk is er sprake van een daling. De percentages jongeren dat alcohol drinkt en/of rookt is stabiel gebleven.			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

4. Wat heeft het gekost

Gezondheid in de Wijk	Primair budget	Gewijzigd Budget	Realisatie	Verschil Gewijzigd budget-Realisatie
Saldo baten en lasten	**9.164.982**	**11.374.242**	**10.901.494**	**472.748**
Lasten	10.083.734	12.292.994	12.060.498	232.495
Baten	-918.752	-918.752	-1.159.004	240.253
Saldo mutatie reserves	**-**	**-204.340**	**-196.027**	**-8.313**
Onttrekking aan de reserve	-	-204.340	-196.027	-8.313
Toevoeging aan de reserve				
Eindtotaal	9.164.982	11.169.902	10.705.467	464.435

Voor de analyse van de cijfers wordt verwezen naar Hoofdstuk 3 Jaarrekening.

1.1.3. Programmalijn Sociale Veiligheid

1. Het gevoel van veiligheid in het persoonlijke leven is vergroot.

Beoogd maatschappelijk effect: Het gevoel van veiligheid in het persoonlijke leven is vergroot.

Het programma sociale veiligheid richt zich op het gevoel van veiligheid van inwoners. Het gaat hier om kwetsbare inwoners van Zeeland waarvoor een sluitende aanpak nodig is. Hierbij is signaleren en toeleiding naar ondersteuning of zorg van groot belang.

Hoofddoel	**Zorgwekkende situaties van inwoners worden gesignaleerd en aangepakt**			
Subdoel	a. Inwoners en professionals met zorgen (om anderen) worden geholpen (via een meldpunt). b. Zorg mijdende inwoners toeleiden naar (lokale) zorg. c. Inwoners zonder zorgverzekering toeleiden naar (lokale) zorg en verzekering. d. Adequate forensische medische zorg verlenen of expertise geven op afroep van politie en justitie.			
Indicatoren		**2021**	**2022**	**2023**
	Aantal meldingen Meld- en Actie punt Bemoeizorg (MAB)	403	340	434
	Aantal herhaalde meldingen MAB van dezelfde cliënt	-*	83	114
	Aantal meldingen vanuit onverzekerde zorg	135	127	-**
	Aantal verleende medische arrestanten zorg	685	619	583
	Aantal forensische geneeskundige onderzoeken	517	375	485
	Aantal lijkschouwen	298	361	502
	*niet genoteerd in 2021			
	**niet geregistreerd in 2023			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Hoofddoel	Zorgwekkende situaties van inwoners worden gesignaleerd en aangepakt
Bereikt resultaat	De toename van (meldingen van) mensen met verward gedrag is een landelijke trend die ook in Zeeland zichtbaar is. Het team MAB (Meld- en Actiepunt Bemoeizorg is steeds vaker ook langdurig betrokken, omdat toeleiden naar reguliere zorg wordt vertraagd door wachtlijsten. Bovendien ziet het team een toename van complexe problematiek waarbij terugval vaker voorkomt, met een herhaalde melding tot gevolg. De uitvoering van de forensische geneeskunde staat al enige tijd onder druk door een tekort aan forensisch artsen. Er zijn diverse initiatieven geweest om de forensische geneeskunde in de politieregio Zeeland-West-Brabant overeind te houden. Er is ingezet op effectiever samenwerken in de regio, het werven van nieuwe artsen, het opleiden en inzetten van huis- of basisartsen voor deeltaken en de inzet van forensisch verpleegkundigen. Helaas leidt de optelsom van deze initiatieven niet tot structurele oplossingen voor de kwetsbare bezetting en verlichting van de ongezonde werkroosters. Deze situatie is niet toekomstbestendig en bovendien erg kostbaar, mede in verband met het verplicht organiseren van een achterwacht bij inzet van een ZZP'er. Dit maakt dat de kostprijs blijft toenemen. De drie GGD-en binnen de politieregio zijn in 2023 gestart met het verkennen van alternatieve mogelijkheden om te komen tot een meer robuustere toekomstbestendige oplossing. Een van deze alternatieven is het aangaan van een samenwerking met een partner uit onze buurregio. Parallel wordt onderzocht of de GGD-en in de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant in de toekomst weer zelfstandig forensische diensten kunnen gaan aanbieden. Resultaten worden verwacht medio 2024.

2. Wat heeft het gekost

Sociale Veiligheid	Primair budget	Gewijzigd Budget	Realisatie	Verschil Gewijzigd budget-Realisatie
Saldo baten en lasten	**-135.671**	**-69.056**	**-43.574**	**-25.482**
Lasten	985.508	1.052.123	1.434.194	-382.071
Baten	-1.121.179	-1.121.179	-1.477.767	356.588
Eindtotaal	**-135.671**	**-69.056**	**-43.574**	**-25.482**

Voor de analyse van de cijfers wordt verwezen naar Hoofdstuk 3 Jaarrekening.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

1.2. Programma Veilig Thuis

1. Het gevoel van veiligheid in het persoonlijke leven is vergroot.

Beoogd maatschappelijk effect: Het gevoel van veiligheid in het persoonlijke leven is vergroot.

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Vanuit deze rol levert Veilig Thuis een effectieve bijdrage aan het doorbreken van onveilige situaties en het stoppen van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Iedereen, of je nu slachtoffer, pleger, omstander of professional bent, kan bij Veilig Thuis terecht voor informatie, advies of ondersteuning. Daar waar nodig doet Veilig Thuis onderzoek.

De organisatie kent twee teams: het Advies- en Meldingen Team (AMT) en het Ondersteuning- en Onderzoek Team (OOT). Samen voeren zij de wettelijke taken uit zoals deze zijn vastgelegd in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (art 4.) en de Jeugdwet (art. 7) alsmede het handelingsprotocol. Middels een versterking van de ketensamenwerking en de inregeling van korte samenwerkingslijnen investeert Veilig Thuis, samen met de ketenpartners, in een vroegtijdige signalering. Dit om escalaties in onveilige situaties, zoals geweld, mishandeling, verwaarlozing of misbruik, te voorkomen of te stoppen en doorbreken.

Hoofddoel	**Inwoners bevinden zich in een veilige thuissituatie**			
Subdoel	a. Inwoners en professionals met zorgen over huiselijk geweld en kindermishandeling vinden de juiste hulp (via een meldpunt Veilig Thuis; Wmo hoofdstuk 4). b. (Acute) veiligheid bieden en toe leiden naar de noodzakelijke zorg. c. Er is voldoende kennis aanwezig over het herkennen en signaleren van situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling (inclusief specifieke doelgroepen) bij ketenpartners.			
Indicatoren		**2021**	**2022**	**2023**
	Advies & ondersteuning AMT	2.575	2.784	3.195
	Meldingen AMT	1.696	1.990	2.378
	Wachtlijst AMT	48	12	53
	Overdracht na veiligheidsbeoordeling	930	1.194	1.441
	Onderzoek gestart OOT	187	202	173
	Voorwaarden en vervolg OOT	155	201	191
	Wachtlijst OOT	19	39	58
	Trainingen en voorlichting door VT	37	46	62
Bereikt resultaat	De jaarlijkse verhoging aan instroom, bij een nagenoeg gelijkblijvende capaciteit, is één van de grootste oorzaken van de oplopende wachtlijst, naast een toenemende complexiteit in de casuïstiek, en de daarmee gepaard gaande afstemming met zorgaanbieders en intern benodigde deskundigheidsbevordering. Een andere oorzaak betreft een vertraagde overdracht binnen het lokale netwerk (vanwege gebrek aan capaciteit),			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Hoofddoel	Inwoners bevinden zich in een veilige thuissituatie

waardoor Veilig Thuis soms langer betrokken blijft in casuïstiek dan nodig en overbruggingshulp aanbieden.

Een lange adem is in de aanpak van huiselijk geweld nodig, zoals de wetenschappelijke onderzoeken van Verwey en Jonker aantonen. Het onderzoek laat zien dat vooral de complexiteit van de problematiek, waarover we steeds meer kennis opdoen, ervoor zorgt dat het moeilijk is om het geweld te laten stoppen en dat de aanpak hiervan om specifiek én voldoende aanbod vraagt. Daarnaast vraagt het landelijke programma Toekomstscenario en de hervormingsagenda Jeugd om versterking van de lokale teams, zodat deze kindermishandeling en huiselijk geweld eerder en beter in beeld krijgen en, in samenwerking met de ketenpartners (waaronder Veilig Thuis), volgens de visie 'gefaseerd samenwerken aan veiligheid' het geweld kunnen stoppen en onveilige situaties doorbreken.

In dat licht bezien, blijft het op peil houden en vergroten van kennis over het herkennen en signaleren van situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling (inclusief specifieke doelgroepen) bij lokale teams en ketenpartners een essentieel aandachtspunt.

2. Wat heeft het gekost

Veilig Thuis	Primair budget	Gewijzigd Budget	Realisatie	Verschil Gewijzigd budget-Realisatie
Saldo baten en lasten	**1.149.534**	**1.265.220**	**1.100.781**	**164.439**
Lasten	2.877.516	2.993.202	2.852.706	140.496
Baten	-1.727.982	-1.727.982	-1.751.925	23.943
Eindtotaal	**1.149.534**	**1.265.220**	**1.100.781**	**164.439**

1.3. Inkoop Jeugdhulp Zeeland

De raamovereenkomsten voor de gezamenlijke inkoop van specialistische jeugdhulp die in 2020 zijn ingegaan hadden een looptijd van vier jaar. De contractuele opties voor de Bestuurscommissie Jeugd om die raamovereenkomsten met twee keer één jaar te verlengen zijn toegepast waardoor de raamovereenkomsten van rechtswege eindigen per 31 december 2025.

De raamovereenkomsten met het samenwerkingsverband Zeeuwse innovatie voor Leven & Toekomst (ZiLT) is van rechtswege beëindigd per 31 december 2023 voor de percelen 6 en 7 respectievelijk 30 april 2024 voor perceel 3A.

Daarnaast waren er in 2023 zes faillissementen te betreuren. Stichting Conaction, Cbp Het Samenhuis B.V., 4You Zorg op Maat v.o.f., Leev Basic, Addenda Psychologen en Bijzondere Zorg Midden-Nederland hadden over 2023 een gezamenlijke omzet jeugdhulp voor de Zeeuwse gemeenten van ruim € 350.000. Het risico dat die faillissementen kunnen leiden tot aanzienlijke lasten voor deelnemende gemeenten

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

heeft zich niet voorgedaan. De hulp voor de jeugdigen is in goede samenwerking overgedragen aan andere jeugdhulpaanbieders.

In afstemming met de Commissie BBV en de accountant van de GR GGD Zeeland, en op basis van o.a. de geactualiseerde notitie rechtmatigheid van de Commissie BBV, is de verwerkingswijze voor de lasten van jeugdhulp gewijzigd. Dat heeft tot gevolg dat de lasten voor jeugdhulp niet langer bij de GR GGD Zeeland worden verwerkt maar bij de deelnemende gemeenten. Om praktische redenen worden de lasten jeugdhulp in de jaarrekening 2023 wel inzichtelijk gemaakt en er via een administratief-technische correctie weer uitgehaald. De bevindingen van de accountant van de GR GGD Zeeland voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid worden gecommuniceerd aan de betreffende gemeenten. Die bevindingen kunnen daardoor worden gebruikt voor het lokale rechtmatigheidsoordeel van de colleges van B&W en door de accountants van de deelnemende gemeenten. De lasten jeugdhulp 2023 zijn dus wel inzichtelijk in dit jaarverslag. Ze worden echter niet meegenomen in het rechtmatigheidsoordeel van het DB van de GR GGD Zeeland en ook niet in de oordeelsvorming van de accountant van de GR GGD Zeeland voor wat betreft getrouwheid.

In de begroting 2023 waren voor IJZ geen rentebaten opgenomen. Door de gestegen rente en de saldi voor schatkistbankieren die IJZ aanhoudt was er over 2023 een renteopbrengst van € 716.516. Het saldo dat IJZ aanhoudt is nodig om de jeugdhulpaanbieders tijdig te kunnen betalen en om de t+1 systematiek te kunnen financieren. De rentebaten vloeien terug naar de gemeenten via de vaste verdeelsleutel.

In de loop van 2022 is de arbeidsintensieve manier van reiskosten declareren vervangen door een hoger tarief voor een aantal met name genoemde productcodes. In de loop van 2023 is dat weer teruggedraaid en kunnen reiskosten weer separaat worden gedeclareerd. Voor de afrekening van de tussenliggende periode zijn per samenwerkingsverband afspraken gemaakt die door de Bestuurscommissie Jeugd zijn geaccordeerd. De afwikkeling van het dossier reiskosten is daarmee nagenoeg afgerond. In de jaarrekening is een risico van € 200.000 opgenomen.

Voor het maken en bijstellen van de begroting voor de individueel toegewezen, gecontracteerde specialistische jeugdhulp (p*q) heeft IJZ een prognosemodel ontwikkeld en ingevoerd. Dat model is voor de eerste keer gebruikt bij het opstellen van de begroting 2024. Kort daarna ook de Bestuursrapportage 2023. Het prognosemodel is per gemeente opgebouwd uit veertien productcategorieën, die allemaal zijn opgebouwd uit een statistisch onderbouwde prijs, hoeveelheid en prijsindex. Dat maakt analyseren van afwijkingen in de realisatie mogelijk. Hierdoor ontstaat grip en de mogelijkheid om (bij) te sturen.

De inkooporganisatie ondersteunt de gemeenten in de uitvoering van een gemeenschappelijk plan Jeugdhulp; de ‘transformatieagenda’. Als uitvoeringsorganisatie werkt de inkooporganisatie met een aantal doelenbomen waarin te behalen resultaten zijn opgenomen. Op deze indicatoren wordt in dit jaarverslag gereflecteerd.

1. Een duidelijke, gedragen en geïmplementeerde inkoopstrategie

Hoofddoel	Een duidelijke, gedragen en geïmplementeerde inkoopstrategie
Bereikt resultaat	De regiovisie Jeugdhulp Zeeland 2023-2028 is eind 2023 vastgesteld door alle 13 Zeeuwse gemeenteraden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

2. Geen onnodige administratieve lasten en financiële inefficiënties

Hoofddoel	Geen onnodige administratieve lasten en financiële inefficiënties
Bereikt resultaat	Administratieve lastenverlichting is verder verbeterd door een impuls op de kwaliteit van het berichtenverkeer. Doordat de kwaliteit van de data steeds verder verbetert kunnen betere analyses worden gemaakt.

3. Periodiek inzicht in uitgaven jeugdhulp (zorg in natura)

Hoofddoel	Periodiek inzicht in uitgaven jeugdhulp (zorg in natura)
Bereikt resultaat	In de Monitor Jeugdhulp wordt maandelijks actueel inzicht gegeven in de ontwikkeling van de lasten voor jeugdhulp. Het online dashboard Grip op jeugd biedt verdiepende informatie over het soort jeugdhulp en de aantallen jeugdigen. Drie keer per jaar wordt elke gemeente bezocht voor een gesprek over de ontwikkeling van de jeugdhulp in de betreffende gemeente. Tenslotte draagt ook het hierboven genoemde prognosemodel bij aan het inzicht in de uitgaven voor jeugdhulp.

4. Wat heeft het gekost

Inkoop Jeugdhulp Zeeland	Primair budget	Gewijzigd Budget	Realisatie	Technische correctie	Realisatie na correctie	Verschil Gewijzigd budget-realisatie
Saldo van baten en lasten	**-**	**641.843**	**11.024.443**	**11.873.955**	**-849.512**	**1.491.355**
Jeugdhulp Zorg in Natura	**-**	**680.131**	**11.873.955**	**11.873.955**	**-**	**680.131**
Lasten	109.138.762	132.001.438	143.359.227	143.359.227	-	132.001.438
Baten	-109.138.762	-131.321.307	-131.485.272	-131.485.272	-	-131.321.307
Uitvoeringsorganisatie	**-**	**-27.932**	**-716.513**		**-716.513**	**688.581**
Lasten	1.122.359	1.122.359	1.158.110		1.158.110	-35.751
Baten	-1.122.359	-1.150.291	-1.874.624		-1.874.624	724.332
Taskforce Jeugd	**-**	**-10.356**	**-132.999**		**-132.999**	**122.643**
Lasten	307.376	307.376	184.745		184.745	122.631
Baten	-307.376	-317.732	-317.744		-317.744	12
Mutatie reserves	**-**	**-641.843**	**-641.843**	**-680.131**	**38.288**	**-680.131**
Jeugdhulp Zorg in Natura	**-**	**-680.131**	**-680.131**	**-680.131**	**-**	**-680.131**
Onttrekking aan reserve	-	-680.131	-680.131	-680.131	-	-680.131
Uitvoeringsorganisatie	**-**	**27.932**	**27.932**		**27.932**	**-**
Onttrekking aan reserve	-	27.932	27.932		27.932	-
Taskforce Jeugd	**-**	**10.356**	**10.356**		**10.356**	**-**
Onttrekking aan reserve	-	10.356	10.356		10.356	-
Eindtotaal	**-**	**-**	**10.382.600**	**11.193.824**	**-811.224**	**811.224**

Voor de analyse van de cijfers wordt verwezen naar Hoofdstuk 3 Jaarrekening.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

1.4. Overhead en lastentoerekening

Bij de toerekening overhead en lastentoerekening wordt gebruikgemaakt van de notitie 'Overhead' van de Commissie BBV (2016). Deze notitie is per december 2023 gewijzigd waarbij meer lasten die nu in overhead verantwoord worden (bijvoorbeeld de lasten van teamleiders) weer in het primaire proces verantwoord kunnen worden. GGD Zeeland past dit in de begroting 2026 voor het eerst toe.

Overhead GGD	Primair budget	Gewijzigd Budget	Realisatie	Verschil Gewijzigd budget-Realisatie
Saldo baten en lasten	-	-	-	-
Lasten	489.118	489.118	481.302	7.816
Baten	489.118	489.118	481.302	7.816
Eindtotaal	**-**	**-**	**-**	**-**

Overhead Inkoop Jeugdhulp Zeeland	Primair budget	Gewijzigd Budget	Realisatie	Verschil Gewijzigd budget-Realisatie
Saldo baten en lasten	**6.193.352**	**7.613.088**	**6.419.048**	**1.194.040**
Lasten	6.376.978	7.796.714	6.926.337	870.376
Baten	-183.626	-183.626	-507.289	323.663
Saldo mutatie reserves	**-**	**-122.500**	**-4.150**	**-118.350**
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves	-	-122.500	-4.150	-118.350
Eindtotaal	**6.193.352**	**7.490.588**	**6.414.898**	**1.075.690**

1.5. Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Primair budget	Gewijzigd Budget	Realisatie	Verschil Gewijzigd budget-Realisatie
Saldo baten en lasten	**-17.718.696**	**-21.890.659**	**-21.890.657**	**-2**
Lasten	-	-		-
Baten	-17.718.696	-21.890.659	-21.890.657	-2
Eindtotaal	**-17.718.696**	**-21.890.659**	**-21.890.657**	**-2**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

De Gemeentelijke bijdragen GGD zijn als volgt verdeeld over de verschillende gemeenten:

Gemeentelijke bijdragen 2023 GGD Zeeland	WPG7.1 Volksgezondheid (WPG-collectief)	WPG7.1 Volksgezondheid (WPG-collectief) incidenteel	Gem. projecten7.1 Volksgezondheid (WPG-collectief)	BDU 7.1 Volksgezondheid (BDU JGZ, RVP)	Rijksvaccinatie 7.1 Volksgezondheid (BDU JGZ, RVP)	Veilig Thuis Radar 6.2 Wijkteams (Veilig Thuis)	BDU-maatwerk 6.1 Samen kracht en burger participatie	VerwijsIndex 7.1 Volksgezondheid (WPG-collectief)	Veilig Thuis 6.2 Wijkteams (Veilig Thuis)
Borsele	492.995	1.526	7.836	508.846	53.929	83.692	28.196	8.032	11.933
Goes	838.021	2.582	13.253	761.367	80.692	146.126	47.690	13.584	17.855
Hulst	601.081	1.844	9.469	488.746	51.799	95.733	34.074	9.706	11.461
Kapelle	277.736	862	4.424	301.210	31.923	39.839	15.918	4.534	7.064
Middelburg	1.059.969	3.275	16.814	1.042.574	110.495	237.994	60.504	17.234	24.449
Noord-Beveland	165.904	507	2.603	118.845	12.595	33.001	9.368	2.668	2.787
Reimerswaal	490.759	1.532	7.863	603.785	63.991	89.638	28.292	8.059	14.159
Schouwen-Duiveland	741.409	2.279	11.698	630.911	66.866	110.152	42.094	11.990	14.795
Sluis	505.931	1.550	7.955	387.855	41.106	68.232	28.626	8.154	9.095
Terneuzen	1.185.194	3.643	18.703	1.012.716	107.330	223.277	67.299	19.170	23.749
Tholen	562.034	1.745	8.958	618.421	65.542	110.895	32.233	9.181	14.502
Veere	476.344	1.468	7.539	441.130	46.752	58.718	27.127	7.727	10.345
Vlissingen	964.720	2.967	15.233	838.450	88.861	189.235	54.812	15.613	19.662
Eindtotaal	**8.362.098**	**25.779**	**132.348**	**7.754.855**	**821.881**	**1.486.532**	**476.233**	**135.654**	**181.856**

Gemeentelijke bijdragen 2023 GGD Zeeland	Prenataal Huisbezoek WPG 7.1 WPG-collectief	Maatwerkdienstverlening 18+ 6.71	Toezicht WMO 6.6 Maatwerkvoorzieningen	Mbo-ziekteverzuim 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Overhead structureel 0.4	Tijdelijke hulp-constructie incidenteel 0.4 Overhead	Oekraïne opvang 7.1	Totaal GGD excl. IJZ
Borsele	6.767	5.755	1.867	4.632	97.525	11.352	24.816	1.349.699
Goes	9.879	9.735	3.158	6.930	164.953	19.201	23.782	2.158.808
Hulst	6.460	6.955	2.256	4.449	117.857	13.719	23.265	1.478.874
Kapelle	3.900	3.249	1.054	2.742	55.058	6.409	14.476	770.398
Middelburg	13.821	12.350	4.007	9.490	209.274	24.360	23.782	2.870.392
Noord-Beveland	1.607	1.912	620	1.082	32.402	3.772	19.129	408.802
Reimerswaal	7.965	5.775	1.874	5.496	97.859	11.391	32.054	1.470.492
Schouwen-Duiveland	8.364	8.592	2.787	5.743	145.595	16.948	53.251	1.873.474
Sluis	5.129	5.843	1.896	3.531	99.013	11.525	17.578	1.203.019
Terneuzen	13.493	13.737	4.457	9.218	232.777	27.096	32.054	2.993.913
Tholen	8.077	6.579	2.134	5.629	111.488	12.978	47.564	1.617.960
Veere	5.774	5.537	1.796	4.015	93.828	10.922	32.571	1.231.593
Vlissingen	11.138	11.188	3.630	7.632	189.588	22.069	28.435	2.463.233
Eindtotaal	**102.374**	**97.210**	**31.536**	**70.590**	**1.647.217**	**191.740**	**372.757**	**21.890.657**

1.6 Onvoorzien

Onvoorzien	Primair budget	Gewijzigd Budget	Realisatie	Verschil Gewijzigd budget-Realisatie
Saldo baten en lasten	**15.000**	**15.578**		**15.578**
Lasten	15.000	15.578		15.578
Eindtotaal	**15.000**	**15.578**		**15.578**

1.7 Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting	Primair budget	Gewijzigd Budget	Realisatie	Verschil Gewijzigd budget-Realisatie
Saldo baten en lasten	**5.486**	**5.698**	**-**	**5.698**
Lasten	5.486	5.698	-	5.698
Eindtotaal	**5.486**	**5.698**	**-**	**5.698**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

2. PARAGRAFEN

2.1. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

GGD Zeeland heeft kapitaalgoederen in de vorm van o.a. gebouwen, auto's, een MRU-bus, automatisering en (kantoor)inventarissen. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten geeft aan dat gemeenten o.a. met betrekking tot wegen en gebouwen onderhoudsplanningen moeten hebben vanwege de soms grote bedragen en risico's die aan kapitaalgoederen zijn verbonden.

Gebouw Westwal

De Gemeenschappelijke Regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland is juridisch eigenaar van het gebouw aan de Westwal in Goes. De Stichting GGE is economisch eigenaar. De Stichting GGE is verantwoordelijk voor het cyclisch en dagelijks onderhoud.
In de begroting voor 2023 was rekening gehouden met budget voor onderhoud en exploitatie van 234.000. De realisatie is 248.000 (inclusief 10.000 credit afrekening 2022)

Bedrijfsauto's

Op 31-12-2023 heeft de GR (GGD) zes voertuigen in operational lease waarbij het onderhoud geborgd is; twee daarvan worden ingezet voor Forensische Geneeskunde. T.a.v. de MRU-bus, die in eigendom bij de GGD loopt er een landelijke businesscase om te bezien op welke wijze tbc-screening vanaf 2024 wordt vormgegeven nu tbc-screening bij de Pi's door middel van bloedtesten gedaan wordt.

CB-locaties

Er zijn geen CB-locaties in eigendom zodat er feitelijk alleen sprake is van 'huurdersonderhoud'. Er is geen meerjarenonderhoudsplan. Jaarlijks wordt met individuele gemeenten een afrekening gemaakt waarbij de gerealiseerde kosten inclusief een vast bedrag in verband met onderhoud (25.000 voor alle gemeenten samen) en overhead en aanschaf inventaris geconfronteerd worden met de pro-forma vergoeding voor CB-huisvesting die geacht wordt begrepen te zijn in de gemeentelijke bijdrage

Overig

Hieronder valt het onderhoud van apparatuur zoals vaccin koelkasten dit vindt veelal plaats op correctieve basis, dus uitvoering naar aanleiding van storingen, schades of andere meldingen.

2.2. Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de ontwikkelingen rondom de bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Het betreft beleidsmatige (primaire) processen, ondersteunende (secundaire) processen en de sturing en beheersing ervan.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

In de Financiële verordening voor de GR is in artikel 22 Bedrijfsvoering is aangegeven dat naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval toegelicht worden de volgende onderwerpen:
1. Algemeen
a. de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonlasten;
b. de lasten van inhuur derden
c. Ziekteverzuim
d. Toelichting op de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de naleving van de Wet Open Overheid
2. Rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur

Personeel en organisatie

Onderstaand de personele bezetting (inclusief inhuur) in fte. Stagiaires met en zonder stagevergoeding zijn buiten beschouwing gelaten.

Gemiddeld fte inclusief inhuur	2023		2022		2021		2020	
Fysieke Veiligheid & Bescherming	69,5	24%	36,3	14%	32,1	14%	31,3	14%
Gezondheid in de Wijk	129,4	45%	112,7	48%	105,7	48%	106	47%
Sociale Veiligheid	5,1	2%	5,0	3%	5,8	3%	5,3	2%
Veilig Thuis	32,0	11%	30,0	13%	29,6	13%	28,9	13%
Overhead	51,5	18%	48,2	22%	48,0	22%	51,6	23%
Eindtotaal	**287,5**	**100%**	**232,2**	**100%**	**221,2**	**100%**	**223,1**	**100%**

Stijging FVB betreft met name extra inhuur RVP (gemiddeld 14 fte) en vaccinatiecampagne HPV 18+ gemiddeld 16,9 fte. (niet reëel HRM mail 15-04-24)

Gemiddeld fte inclusief inhuur	2023	2022	2021	2020
Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland	12,4	13,0	16,6	10,8

Gemiddeld fte inclusief inhuur	2023	2022	2021
COVID-19	82,2	372,7	383,6

Opbouw personeelsbestand

Onderstaande tabellen gaan over het jaar 2023 voor personeel in loondienst

Leeftijdsklasse	Formatie in FTE
1-24	4,72
25 - 34	61,32
35 - 44	54,83
45 - 54	68,42
55 - 59	42,5
60 - 65	38,64
66 - 99	2,57

Geslacht	Formatie in FTE
Vrouw	226,45
Man	46,55

Contracttype	Formatie in FTE
Onbepaalde tijd	223,97
Bepaalde tijd	49,04

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Diensttijdcategorie	Formatie in FTE
1-2	90,97
3-5	64,84
6-10	21,41
11-15	20,56
16 - 20	21,04
21 - 30	31,61
31 - 60	22,57

Dienstbetrekking	Formatie in FTE
Parttimer	198,64
Fulltimer	72,36
Stagiair	2

Ziekteverzuim

Begin 2023 was het percentage ziekteverzuim (voortschrijdend over 12 maanden) 7,57%. Er heeft gedurende het jaar een afname plaatsgevonden in het percentage ziekteverzuim, eind 2023 is dit 6,85%. Ook in de meldingsfrequentie is er een afname te zien. De meldingsfrequentie voortschrijdend is begin 2023 1,34% en eind 2023 is dit 1,15%.

In het jaar 2023 is een stijging te zien in het nul verzuim en de verzuimduur voortschrijdend. Het nul verzuim voortschrijdend is begin 2023 32,19% ten opzichte van eind 2023: 40,21%. De verzuimduur voortschrijdend is begin 2023: 15,32%, eind 2023 is dit 16,45%.

Er worden acties ondernomen om verdere stijging tegen te gaan. Hierop wordt door middel van preventie, verzuimbegeleiding en monitoring actief ingezet door het management, in samenwerking met HRM en de arbodienst.

Maand	Verzuimpercentage voortschrijdend
2022-01 ... 2022-12	7,49
2023-01 ... 2023-12	6,85

Maand	Meldingsfrequentie voortschrijdend
2022-01 ... 2022-12	1,35
2023-01 ... 2023-12	1,15

Meldingsfrequentie, totaal aantal verzuimmeldingen/ Totaal gewogen headcount

Maand	Nulverzuim voortschrijdend
2022-01 ... 2022-12	34,83
2023-01 ... 2023-12	40,21

Nul verzuim, het aantal medewerkers met 0 verzuimdagen/ totaal aantal medewerkers *100

Maand	Verzuimduur voortschrijdend
2022-01 ... 2022-12	15,08
2023-01 ... 2023-12	16,45

Verzuimduur, is het gemiddeld aantal dagen verzuim van de verzuimmeldingen. Totaal aantal ziektedagen/ aantal verzuimmeldingen. De verzuimduur wordt berekend per verzuimmelding. Ook bij doorlopend verzuim, wordt de verzuimduur per melding berekend

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

(Hybride) Thuiswerkbeleid

Oktober 2023 is het Hybride Thuiswerkbeleid vastgesteld door het MT. In de bestuursrapportage 2023 is melding gemaakt van het feit dat de invoering van de regeling vertraging opgelopen had. In december 2023 heeft het AB goedkeuring verleend aan een begrotingswijziging met een onttrekking van € 122.500 aan de algemene reserve ter dekking van de verwachte lasten. Vanaf half december was het technisch mogelijk een declaratie in te dienen van eerder aangeschafte middelen. Hiervan hebben 13 medewerkers gebruik gemaakt met in totaal € 4.150 aan lasten. In het 1e kwartaal 2024 is € 7.600 besteed.

Opleiding en scholing

GGD exclusief Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (bedragen x 1.000)	2023	2022	2021	2020
Realisatie Opleiding en bijscholing	284	311	233	191
In % van loonsom	1,4%	1,7%	1,3%	1,2%

Inhuur derden

GGD Zeeland excl. COVID-organisatie- bedragen x 1.000	2023	2022	2021	2020
Ingeleend personeel (inclusief payroll personeel)	2.170	1.456	850	1.311
Externe adviezen (in economische categorie Overige goederen en diensten)	202	194	308	281
Totaal externe inhuur	**2.372**	**1.650**	**1.158**	**1.592**
Totaal loonsom	**20.277**	**18.109**	**17.303**	**16.575**
Externe inhuur in % van de loonsom	**11,7%**	**9,1%**	**6,7%**	**9,6%**

Algemene Verordening Gegevensbescherming

De omgang met persoonsgegevens brengt een grote verantwoordelijkheid met zich mee. De richtlijnen rondom privacy worden steeds complexer. Dit komt onder andere door de gegevensuitwisseling met (keten)partners, de technische mogelijkheden, het gebruik van big en open data voor dienstverlening en veranderende privacywetgeving. Op zowel de techniek als de organisatie moeten voortdurend aanpassingen worden doorgevoerd. Bovendien komt er in oktober een nieuwe wet digitale veiligheid (NIS2), die nog strengere en duidelijkere eisen stelt aan de dataveiligheid van burgers en de medewerkers. De afgelopen twee jaren is geïnvesteerd in de techniek met de vervanging van het ICT-

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

netwerk waardoor deze weer actueel is en voldoet aan technische beveiligingseisen. De organisatorische beveiligingsmaatregelen moeten verder op orde worden gebracht, conform de begroting Basis op orde.

In 2023 zijn 19 datalekken intern gemeld en 3 meldingen zijn gedaan naar de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Het aantal datalekken is in lijn met voorgaande jaren. Implementatie van verbeterde technische beveiligingsmaatregelen en het continue versterken van het bewustzijn rondom informatiebeveiliging en privacy dragen bij aan de beheersing.

De beveiligingsmaatregelen voldoen aan de eisen van NEN7510, die specifiek gericht zijn op informatiebeveiliging in de zorgsector. GGD Zeeland is aangesloten en werkt samen met twee SOC's (Security operations centers) die dagelijks (24 uur per dag) toezien op onze ICT-infrastructuur. In 2023 zijn er geen ernstige bedreigingen geconstateerd. We blijven investeren in de verbetering van onze beveiligingsinfrastructuur om de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van gegevens te waarborgen.

Een uitdaging die we hebben geïdentificeerd, is het tekort aan capaciteit om privacy bewustzijn optimaal te borgen bij onze (nieuwe) medewerkers. Dit blijkt zowel uit rapportages van interviews door ingehuurde expertise op informatiebeveiliging en AVG, en een externe AVG audit-scan door een jurist. Hoewel technische maatregelen zijn verbeterd, blijft het gedrag van medewerkers een kwetsbaar punt.

Terwijl we trots zijn op de behaalde successen, erkennen we de noodzaak om voortdurend te blijven investeren in informatiebeveiliging en privacy. Het komende jaar zal in het teken staan van verdere versterking van bewustwording, capaciteitsopbouw en continue evaluatie van onze processen. We zijn vastbesloten om een veilige en privacy bewuste omgeving te bieden voor al onze betrokkenen.

Samenwerking GGD/RUD/VRZ en verkenning gezamenlijke huisvesting

In 2022 zijn we begonnen met de uitwerking van diverse thema's zoals het stroomlijnen van begrotings-, verantwoordings- en besluitvormingsprocessen en samenwerking met de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) en de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) op bedrijfsvoering en de samenwerking op het gebied van de omgevingswet. In de bestuursvergadering van december 2023 is hierover een terugkoppeling gegeven. Door het bestuur is verzocht om een eindrapportage van deze thema's en het vervolg waar nodig te integreren in de nieuwe (vervolg)opdrachten. Deze eindrapportage wordt in april 2024 aan het bestuur voorgelegd.

Nieuwe (vervolg)opdracht

In april 2022 gaven de algemeen besturen opdracht tot het uitvoeren van een verkenning naar draagvlak en aanvaarbaarheid van een gezamenlijke aanpak van de huisvestingsvraagstukken van GGD, RUD en VRZ én het geven van een advies over de aanpak hiervan. Voor deze verkenning zijn gesprekken gevoerd met diverse stakeholders (ambtelijk, directie en bestuurlijk) en de afzonderlijke algemeen besturen. In september 2023 heeft dit geleid tot een vervolgopdracht. De dagelijks besturen hebben de directeuren de opdracht gegeven om:

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

- een inhoudelijke samenwerkingsagenda (voor de toekomst, van circa 5 jaar) én een agenda voor de gemeenschappelijke bedrijfsvoering(staken) op te stellen.
- een gezamenlijke gebiedsverkenning voor huisvesting in Goes-West uit te voeren.
- de beschikbare ruimte in het pand van VRZ in Middelburg (Segeerssingel 10) in te richten als (tijdelijke) gemeenschappelijke ontmoetings-/werk-/overlegruimte.

Om de organisaties te ondersteunen bij de uitvoering van deze opdrachten is een projectleider aangesteld. Hij heeft zich verdiept in wat er in het verleden is onderzocht en op papier is gezet aan visies, onderzoeken en besluiten. Deze documenten zijn opnieuw beoordeeld en geactualiseerd. Daarnaast hebben verschillende bijeenkomsten plaatsgevonden met de ondernemingsraden en de ambtelijke en bestuurlijke vertegenwoordigers van de Zeeuwse gemeenten en provincie Zeeland.

De drie opdrachten dienen in april 2024 op hoofdlijnen gereed te zijn voor een eerste bespreking in de drie algemeen besturen. Voor de zomer van 2024 worden de gebiedsverkenning en de samenwerkingsagenda's definitief opgeleverd aan de algemeen besturen, waarbij een besluit wordt gevraagd. Afhankelijk van de uitkomst en besluitvorming in de algemeen besturen volgt nog een (besluitvorming) traject richting de colleges van B en W, het college van Gedeputeerde Staten, de gemeenteraden en provinciale staten.

Basis op Orde

In 2023 is een Plan van Aanpak opgesteld t.b.v. de Basis op Orde krijgen. Dit plan bestaat uit 16 onderdelen voor de GGD-organisatie. De meeste onderdelen gaan volgens planning. De bezetting is nog niet op orde, o.a. door krapte op de arbeidsmarkt en schaalgrootte. Vanwege de hoeveelheid aan onderwerpen is ervoor gekozen om een aantal onderwerpen in 2023 op te pakken en een aantal onderwerpen in 2024. In de rapportage Basis op orde wordt hierover gerapporteerd

Ook geldt dat in de begrotingswijziging 2023 “Basis op Orde” een aantal posten op PM gezet, welke op dat moment qua hoogte niet waren in te schatten. Deze posten kennen een structureel karakter. Ter onderbouwing van deze posten is onderzoek nodig dat in Q1 2024 is gestart.

De financiële verantwoording van de begrotingswijziging 2023 “Basis op Orde” is als volgt:

	Formatie in fte	Bezetting	Formatie	Formatie budget	Realisatie Salarissen en inhuur	Vacature ruimte
		31-12-2023	-/- bezetting			
Incidenteel	**2,00**	**-**	**2,00**	**134.546**	**0**	**134.546**
Overhead	2,00		2,00	134.546	-	134.546
Structureel	**24,92**	**22,42**	**2,50**	**2.072.827**	**1.516.833**	**555.993**
WPG	9,57	8,76	0,81	664.986	520.916	144.069
Overhead	15,35	13,66	1,69	1.407.841	995.917	411.924
Eindtotaal	**26,92**	**22,42**	**4,50**	**2.207.373**	**1.516.833**	**690.539**

Naast 26,92 fte uitbreiding zou er ook een formatie afbouw plaats vinden van 1,09 fte (per saldo 25,83 fte uitbreiding. Deze formatieve afbouw is gerealiseerd per 31-12-23.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Voor het deel dat in de 1e begrotingswijziging 2023 aangemerkt was als materiele lasten ziet de uitputting van het budget er als volgt uit:

	Primair budget	Gewijzigd budget	Realisatie	Verschil Budget - Realisatie
Incidenteel	**-**	**71.850**	**67.717**	**4.133**
WPG	-	24.000	0	24.000
Overhead	-	47.850	67.717	-19.867
Structureel	**-**	**468.862**	**432.727**	**36.135**
WPG	-	66.700	60.914	5.786
Overhead	-	402.162	371.813	30.349
Eindtotaal	**-**	**540.712**	**500.444**	**40.268**

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf 2023 is het Dagelijks Bestuur wettelijk verplicht een rechtmatigheidsverantwoording af te geven in de jaarrekening. Voorheen beoordeelde de accountant de financiële rechtmatigheid. Rechtmatig handelen is handelen conform wet- en regelgeving. Om het DB in staat te stellen de verantwoording af te geven zijn vanaf het begin van 2023 extra maatregelen genomen op het gebied van interne beheersing en met name inrichting en toetsing hiervan. In het jaar zijn hiertoe de financiële verordening en controleverordening geactualiseerd. Tevens heeft het Dagelijks Bestuur het strategisch intern controleplan voor de jaren 2023-2025, het normenkader en het intern controlejaarplan 2023 vastgesteld. In verband met capaciteitsgebrek hebben we vanaf september tot en met december 2023 een externe ingehuurd gespecialiseerd in het uitvoeren van verbijzonderde interne controlewerkzaamheden.

In de financiële verordening heeft het AB de verantwoordingsgrens voor de financiële rechtmatigheidstoetsing vastgesteld op 3% van het lastentotaal inclusief dotaties aan reserves als het gaat om reguliere afwijkingen. Naast de verantwoordingsgrens van 3% is ook een grens van 1% vastgesteld indien een afwijking een bestuurlijk relevant onderwerp betreft. Het gaat hierbij om afwijkingen in de vorm van posten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen en posten waarbij voor de organisatie onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid. Fouten en onduidelijkheden worden afzonderlijk verantwoord en niet bij elkaar opgeteld.
De rapporteringsgrens is op dezelfde percentages vastgesteld als de verantwoordingsgrens.
De rapporteringsgrens bepaalt boven welk bedrag de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) in de jaarrekening nader moeten worden toegelicht, evenals de maatregelen om afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Op basis van het in 2023 gerealiseerde lastentotaal inclusief dotaties aan de reserves bedraagt de verantwoordingsgrens voor reguliere afwijkingen € 1.081.552 en voor afwijkingen bestuurlijk relevante onderwerpen € 360.517.

In de uitvoering van de interne controle 2023 zijn geen fouten en of onduidelijkheden geconstateerd op het voorwaardencriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium.

Alle afwijkingen van de begroting over het boekjaar 2023 betreffen bestaand beleid en zijn in de jaarrekening nader toegelicht. Daarom zijn er geen afwijkingen van toepassing, die in het kader van het

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

begrotingscriterium na opmaak van de jaarrekening 2023 als financieel onrechtmatig én onacceptabel beoordeeld zijn.

Verder zijn er voor diverse processen aanbevelingen gedaan ter verbetering en actualisatie van werkprocesbeschrijvingen om de kans op toekomstige afwijkingen met betrekking tot de financiële rechtmatigheid verder te minimaliseren.

2.3. Paragraaf Financiering

Kasgeldlimiet

Toegestane kasgeldlimiet (inclusief inkooporganisatie)	2023	2022	2021
Begrotingstotaal primitieve begroting Inkooporganisatie	122.318.953	116.632.554	109.756.900
Begrotingstotaal primitieve begroting GGD Zeeland	17.718.696	22.429.795	22.121.918
1.Kasgeldlimiet 8,2% x begrotingstotaal [A]	11.483.087	11.403.113	10.814.063
2. Omvang vlottende korte schuld			
Opgenomen gelden< 1 jaar	31.747.617	23.170.965	23.198.713
Schuld in rekening-courant	164	86	0
Gestorte gelden door derden<1 jaar	1.756.884	362.696	208.643
Totale omvang van de vlottende schuld	33.504.665	23.533.747	23.407.357
3. Vlottende middelen			
Contante gelden in kas	1.388	1.629	911
Tegoeden in rekening-courant	13.744	4.913	228.235
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	37.642.158	25.869.689	21.278.329
Totale omvang van de vlottende middelen	37.657.290	25.876.232	21.507.474
4. Totaal netto vlottende schuld (2)-(3)	-4.152.625	-2.342.484	1.899.882
Ruimte = (1)-(4)	**15.635.712**	**13.745.597**	**8.914.181**

Renterisiconorm

GGD Zeeland heeft geen leningen met een looptijd van 1 jaar of langer zodat geen toetsing plaatsvindt op de renterisiconorm en dus ook verantwoording ten aanzien van risicobeheer van de financieringsportefeuille niet aan de orde is.

Uitzettingen

In de wet Ruddo is vastgelegd dat openbare lichamen alleen overtollige middelen, voor een periode langer dan drie maanden, mogen uitzetten bij financiële ondernemingen die zijn gevestigd in een EU-lidstaat en die ten minste beschikken over een AA-rating, afgegeven door ten minste twee ratingbureaus. Er zijn in 2022 door GGD Zeeland geen actieve uitzettingen van gelden geweest bij banken. Het eventuele positieve saldo op de bank wordt dagelijks afgeroomd door het Ministerie van Financiën in het kader van het Schatkistbankieren (zie hieronder).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Schatkistbankieren

Het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren is op 15 december 2013 van kracht geworden. Het wetsvoorstel verplicht alle decentrale overheden, dus ook GGD Zeeland, om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet Fido, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten, tot een bepaald drempelbedrag, uit hoofde van de publieke taak (=drempelbedrag in onderstaande tabel).

Uit onderstaande tabel blijkt dat het drempelbedrag niet overschreden wordt:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000) GGD+IJZ					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	2.801	2.801	2.801	2.801
		Q1	Q2	Q3	Q4
(2)	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen	7	9	13	15
(3a)=(1)>(2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.794	2.791	2.788	2.786
(3b)=(2)>(1)	Overschrijding van het drempelbedrag				
(1) Berekening drempelbedrag		**Verslag jaar**			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	140.038			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner op gelijk is aan 500 miljoen	140.038			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de 500 miljoen te boven gaat				
(1)=(4b)*2,0+ (4c)*0,002 met een minimum van 1.000.000.	Drempelbedrag	2.801			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Q1	Q2	Q3	Q4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	588	851	1.214	1.335
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2)=(5a)/(5b)	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	7	9	13	15

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

2.4. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de begroting 2023 zijn een aantal risico's benoemd met daaraan gekoppeld de benodigde weerstandscapaciteit. In de tabel hieronder is weergegeven in welke mate deze risico's zich ook daadwerkelijk voorgedaan hebben in 2023.

Benodigde weerstandscapaciteit:

Nr.	Risico	Toelichting
1.	DUVO-budget VT	Vanaf 2025 worden de middelen uit de Decentralisatie Uitkering Vrouwen Opvang (budget Vlissingen) door gedecentraliseerd naar alle Zeeuwse gemeenten. Vanuit dit budget (middels een subsidie via het CZW Bureau) wordt Veilig Thuis nu (prijspeil 2023) voor ca 1.687.537.000 (=50% van totale financiering CZW + gemeenten) gefinancierd. Gemeenten dienen opnieuw te beslissen op welke wijze zij de diensten vanaf 2025 willen financieren. Als de financiering stopt is het risico dat de bedrijfsvoering en dienstverlening bij Veilig Thuis niet kan worden voortgezet en dat daarbij personeel moet afvloeien met bijbehorende lasten.
2.	Incidentele subsidie VT	Onderdeel van de financiering door het CZW Bureau/centrumgemeente Vlissingen is een (nu nog) incidenteel toegekend subsidie van € 571.600 voor de versterking van Veilig Thuis. De subsidie is toegekend voor 2021 en 2022 en ondanks het incidentele karakter structureel verwerkt in de begroting 2023 en verder, aangezien de betreffende rijkssubsidie voor versterking Veilig Thuis structureel is toegekend via de centrumgemeente. De besluitvorming over dit subsidie voor 2023 vindt eind 2022 plaats. Hierbij heeft de rijksinspecteur in verband met de artikel 12 status van de centrumgemeente, de eindbeslissing over het al dan niet toekennen van dit subsidie aan Veilig thuis. De argumenten om het subsidie structureel te verwerken in deze begroting zijn met name gelegen in de krappe arbeidsmarkt met noodzaak tot aanbieding langere contracten aan personeel, de lange inwerkperiode en het risico op oplopende wachtlijsten c.q. blijven liggen van andere taken veilig thuis, waarbij onveilige thuissituaties kunnen ontstaan. Daarmee ontstaat een risico op mogelijke claims, advocaat- en tuchtrechtlasten én onveilige situaties binnen gezinnen. Dat laatste is niet te kwantificeren in euro's. Indien de financiering niet wordt toegekend, kan de dienstverlening door Veilig Thuis op dit gebied niet worden voortgezet en zal

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

		personeel moeten afvloeien met bijbehorende lasten. Wel wordt in dat geval vanuit de gemeenschappelijke regeling binnen haar mogelijkheden, ingezet op het aanbieden van andere (mits passend en mits aanwezig) vacatures binnen andere deelgebieden van de gemeenschappelijke regeling. Dit om het risico op structurele personeelslasten zonder dekking te beperken.
3.	Subsidie vaststelling door CZW-bureau na indienen GR-begroting	Subsidie van CZW-bureau voor MAB wordt net voor aanvang van het boekjaar 2023 definitief toegekend. Dit maakt het anticiperen hierop met ingang van 1 januari 2023 niet mogelijk. De begroting 2023 van de Gemeenschappelijke regeling moet voor 15 april 2022 worden aangeleverd. Het risico bestaat dat personeel ingezet voor MAB moet afvloeien c.q. anders tewerkgesteld moet worden omdat dit subsidie niet wordt toegekend voor 2023.
4.	Verplicht eigen risicodrager	Werkgevers in de sector Overheid en Onderwijs zijn verplicht eigenrisicodrager voor de Werkloosheidswet (WW). Als eigenrisicodrager voor de WW betaalt GGD de lasten van de WW-uitkering, als (ex)-werknemers werkloos worden. Om lasten te besparen wordt minder via payroll constructie gewerkt waardoor het risico op WW-uitkeringen hoger wordt.
5.	Claims niet voldoen wetgeving (AVG, Archiefwet)	Claims als gevolg van implementatie nieuwe wetgeving (bijv. AVG) of extra onvoorzienbare lasten als gevolg van implementatie nieuwe wetgeving (bv archiefwet). Op basis van landelijke datalekken in 2021 is dit risico verhoogd ten opzichte van 2021. Indien Covid zich verder doorzet in 2023, is dit eveneens reden om dit risico op deze hoogte te stellen, mede gezien vanuit Cybercriminaliteit, AVG en integriteit
6.	Wet Open Overheid	Per 1 mei 2022 treedt de Wet Open Overheid in werking (vervanging WOB). In het verlengde hiervan is de Archiefwet aangepast. Als randvoorwaarde wordt gesteld dat de informatiehuishouding op orde is. Voor de GGD betekent dit dat versnelt, een inhaal slag moet worden gedaan op het gebied van informatiehuishouding en archivering (kennis). De volledige transitie mag enkele jaren beslaan. In 2022 worden de eerste stappen gezet. Risico bestaat dat nog in 2023 nog aanvullende zaken (op gebied digitale informatievoorziening) moeten worden geregeld.
7.	Beschikbaarheid arbeidskrachten/ lasten inhuur	Beschikbaarheid arbeidskrachten en uitval in die gevallen waarin slechts één persoon bepaalde

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

		werkzaamheden verricht en krapte op de arbeidsmarkt, leiden tot hogere lasten in verband met inhuur van extern personeel. Dit risico wordt in 2022 hoger geacht door de langdurige COVID-19 crisis in 2021. Risico van beschikbaarheid van arbeidskrachten zoals jeugdartsen en FG-artsen is toegenomen door krapte op de arbeidsmarkt bij deze specifieke dienstverleningen.
8.	Uitval online diensten	Uitval online diensten.
9.	Wet Poortwachter	Claim volgens het niet (goed/volledig) uitvoeren van de Wet Poortwachter.
10.	Medisch beroepsrisico	Medisch beroepsrisico lasten juridische bijstand. Als gevolg van Covid-19 crisis is de impact van dit risico verhoogd van 100.000 naar 300.000.
11.	Juridische procedures	Risico op juridische procedures, onder andere bij aanbestedingstrajecten en arbeidsgeschillen en geschillen bij toepassing overige wetgeving
12.	WNRA	Invoering WNRA in 2020 waardoor in voorkomende gevallen een transitievergoeding verschuldigd is bij ontslag.
13.	Investeringsplan en inflatie	Het meerjarig investeringsplan is opgesteld in prijzen 2022. Door de prijsstijgingen van onder meer grondstoffen, halfgeleiders, chips, halffabricaten die momenteel aan de orde zijn, is het mogelijk dat de geraamde investeringsbudgetten niet afdoende zijn. Deze prijsstijgingen worden veroorzaakt door marktverstoringen. De toekomstige kapitaallasten kunnen hierdoor onder druk komen te staan en hoger zijn dan nu berekend. Rekening is gehouden met een prijsstijging van 10% over 4 ton.
14.	Energieprijzen en inflatie	Stijging energieprijzen. Impact is gekwantificeerd op basis van een prijsstijging van ca 25%. Bij het opstellen van deze begroting is sprake van hoge prijzen, die vooralsnog als tijdelijk worden beschouwd
15.	Uitval ICT-infrastructuur	Ransomware of een andere externe aanval op de ICT-infrastructuur met financiële schade tot gevolg.
16.	Langdurige gripsituatie	Langdurige gripsituatie i.v.m. bijzondere (langdurige) rampen en crisis met extra lasten tot gevolg zoals bijvoorbeeld Covid-19 in 2020/2021 met risico dat het Rijk een gedeelte van de extra lasten niet vergoed.
17.	WKR	Overschrijding van de belastingvrije ruimte WKR met als risico loonheffing verschuldigd te zijn over het bedrag van de overschrijding.
18.	Cao-loonlastenstijging t.o.v. VZG-norm	In de begroting 2023 is uitgegaan van een loonstijging van respectievelijk 3,1%. De VZG-norm wordt vergoed via de gemeentelijke bijdragen. de werkelijke loonlastenstijging als gevolg van onderhandelingen voor de CAO vanaf 2023 of een

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

		wijziging van pensioenpremie kan hiervan afwijken. Een nadelig verschil van 1% over €17.316.000 is meegenomen als risico
19.	Verlof harmonisatie CAO SGO	CAO SGO verlof harmonisatie per 1-1-2023 26 vakantiedagen 20 wettelijk, 6 bovenwettelijk. Iedereen krijgt 6 bovenwettelijke dagen per 01-01-23; medewerkers van 60 jaar of ouder behouden recht op huidig verlof. Dit betekent het risico dat ofwel hogere lasten ofwel minder resultaten/ activiteiten kunnen worden behaald met hetzelfde aantal fte aan personeel
20.	CAO VVT verlofsparen	De gevolgen van de CAO VVT (verzorgings- en verpleegtehuizen) nog van toepassing op ca 24 medewerkers van de GGD, worden landelijk nog onderzocht op risico's met betrekking tot balansbudgetspaarregeling voor de betreffende organisaties. In de eerstvolgende bestuur rapportage wordt hierover verder gerapporteerd
21.	Afloop contract DJI en omzetdaling	Middels een contract met de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) zijn de afgelopen jaren extra inkomsten gegenereerd mede ter dekking van de wettelijke taak TBC. Het huidige contract met DJI loopt tot juni 2022. De baten zullen naar verwachting teruglopen omdat een aantal instellingen geen diensten meer gaat afnemen. Hoe het nieuwe contract er verder uit komt te zien is nog onduidelijk. Rekening is gehouden met een structurele omzetdaling van € 50.000. Nog niet duidelijk is of de dienstverlening voor het restant ad €51.000 in stand kan blijven. Dit kan mede van invloed zijn op de MRU-bussen welke ingezet worden voor deze taak. In 2022 wordt een business case verder uitgewerkt om te bezien welke verdere gevolgen dit heeft vanaf half 2022.
22.	FG-continuïteit	De continuïteit van de Forensisch Geneeskundige (FG) diensten is met ingang van februari 2022 onder druk komen te staan wegens vertrek van 2 van de 3 FG artsen en een sterk jarenlang tekort op deze arbeidsmarkt. Sinds 2021 wordt (in samenwerking met andere GGD 'en en GGD/GHOR Nederland) onderzocht hoe de bezetting op peil gebracht kan worden (Zebralim, huisartsen, artsen in opleiding). Met de politie was een contract afgesloten voor (niet Wettelijke) dienstverlening op FG-gebied. Door het personeelstekort kon de GGD niet voldoen aan de daarin genoemde afspraken en is het contract opgezegd vanaf januari 2022. Als er geen contractverlenging met de politie mogelijk is waarbij GGD aan de genoemde voorwaarden kan voldoen, verricht GGD alleen de wettelijke taak

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

		gemeentelijke lijkschouw. Dit kan gevolgen hebben voor de gemeentelijke bijdragen.
23.	COVID	Op het moment dat Covid zich verder doorzet in 2023 worden de risico's voor de gemeenschappelijke regeling opnieuw gemonitord en worden deze in (bestuurs)rapportages verder gedeeld. Gaat onder meer over risico's af- en opschaling Covidorganisatie als gevolg van de actuele ontwikkelingen op dat moment, personeelsverloop door tijdelijke contracten met betrekking tot Covid dienstverlening, risico's (Europese) aanbestedingen, druk op personeelsbestand GGD etc.
24.	Juridische procedures (IJZ)	Inkooporganisatie jeugd: Juridische procedures bij aanbestedingsdocumenten en maatwerkovereenkomsten
25.	Governance SD (beschermd wonen en jeugdhulp) GGD+IJZ	De uitkomsten van het onderzoek governance sociaal domein voor Beschermd Wonen en jeugdhulp in Zeeland (2022) zijn ten tijde van het opstellen van de begroting 2023 nog niet bekend. Uit het onderzoek kunnen mogelijk financiële nadelen (bv. overhead) voortvloeien voor de organisatieonderdelen GGD en/ of IJZ.
26.	Gezonde School	De Gezonde School-aanpak biedt scholen handvatten bij het bevorderen van een gezonde leefstijl en het welzijn van leerlingen. Dit is een van de belangrijkste pijlers binnen het preventieve aanbod (advisering op gebied van gezondheid) vanuit de GGD. Het is van belang dat dit aanbod doorloopt zodat expertise en draagvlak behouden blijft. Vanaf juli 2022 vervalt echter de financiering voor rand voorwaardelijke werkzaamheden t.b.v. de Gezonde-school aanpak. Dit betekent dat de inzet vanuit landelijke financiering niet volledig lasten dekkend is. Dit is afhankelijk van het aantal scholen dat deelmeent en het aantal uren dat scholen afnemen van de GGD. De eigen Investering vanuit de GGD voor de Gezonde School aanpak zal maximaal tussen € 30.000 - € 59.000 per jaar zijn. We zullen dit risico tot minimum beperken door acquisitie richting de scholen uit te voeren.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Risico's uit de begroting 2023:

Nr.	Risico	Kans op optreden in 2023 in %	Impact 2023	Benodigde weerstands-Capaciteit (Begroting 2023)	Opgetreden in 2023
1	DUVO-budget VT	10%	1.700.000	170.000	
2	Incidentele subsidie VT	5%	571.600	28.580	
3	Subsidie vaststelling door CZW-bureau na indienen GR-begroting	50%	440.000	220.000	
4	Verplicht eigen risicodrager	50%	100.000	50.000	5.600
5	Claims niet voldoen wetgeving (AVG, Archiefwet)	50%	500.000	250.000	
6	Wet Open Overheid	80%	100.000	80.000	
7	Beschikbaarheid arbeidskrachten/ lasten inhuur	50%	600.000	300.000	
8	Uitval online diensten	2%	50.000	1.000	
9	Wet Poortwachter	10%	75.000	7.500	
10	Medisch beroepsrisico	10%	300.000	30.000	
11	Juridische procedures	20%	200.000	40.000	
12	WNRA	50%	75.000	37.500	34.100
13	Investeringsplan en inflatie	90%	40.000	36.000	
14	Energieprijzen en inflatie	50%	36.000	18.000	
15	Uitval ICT-infrastructuur	10%	500.000	50.000	
16	Langdurige gripsituatie	2%	200.000	4.000	
17	WKR	25%	30.000	7.500	
18	Cao-loonlastenstijging t.o.v. VZG-norm	70%	173.000	121.100	
19	Verlof harmonisatie CAO SGO	PM	PM	PM	
20	CAO VVT verlofsparen	PM	PM	PM	
21	Afloop contract DJI en omzetdaling	25%	51.000	12.750	
22	FG-continuïteit	75%	34.000	25.500	
23	COVID	PM	PM	PM	
24	(IJZ) Juridische procedures	5%	1.000.000	50.000	49.576
25	Governance Sociaal Domein (beschermd wonen en jeugdhulp) GGD+IJZ	PM	PM	PM	70.295
26	Gezonde School	90%	44.500	40.050	10.697
	Begroting resp. Realisatie 2023			**1.579.480**	**170.268**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Beschikbare weerstandscapaciteit:

Eigen vermogen GGD	31-12-2023	31-12-2022
Algemene Reserve	791.307	475.943
Bestemmingsreserves *	3.296.439	3.244.469
Gerealiseerde resultaat	2.524.147	713.875
Totaal eigen vermogen	**6.611.893**	**4.434.287**

Eigen vermogen Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland	31-12-2023	31-12-2022
Algemene Reserve	-	-
Bestemmingsreserves *	-	444.618
Gerealiseerde resultaat	811.225	641.843
Totaal eigen vermogen	**811.225**	**1.086.461**

Eigen vermogen geconsolideerd	31-12-2023	31-12-2022
Algemene Reserve	791.307	475.943
Bestemmingsreserves *	3.296.439	3.689.087
Gerealiseerde resultaat	3.335.369	1.355.718
Totaal eigen vermogen	**7.423.115**	**5.520.748**

* De bestemmingsreserve huisvesting Goes is een boekhoudkundige financieringsreserve waar tegenover een lening u/g staat op de balans. Bij de opname van de bestemmingsreserve als onderdeel van de weerstandscapaciteit past wel de volgende kanttekening. Aanwending van deze bestemmingsreserve moet met de grootste voorzichtigheid worden gedaan omdat dit verstrekkende gevolgen zal hebben voor de exploitatie van GGD Zeeland omdat dit geld alleen liquide is te maken door aantrekking van externe financiering. De daarbij behorende financieringslasten komen dan ten laste van de exploitatie en dat zal ten koste komen van de gemeenten, omdat dit niet meer op te lossen is binnen de exploitatie.

Kengetallen geconsolideerd	31-12-2023	31-12- 2022
Netto schuldquote	4%	3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	2%	1%
Solvabiliteitsratio	18%	19%
Weerstandsvermogen	1,9	5,1
EMU-saldo	4.571.224	7.634

Toelichting:

• Netto schuldquote: deze indicator toont de verhouding van de netto schulden tot de totale baten. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering; een laag percentage is gunstig.

• Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekt leningen deze indicator toont de verhouding van de netto schulden gecorrigeerd voor verstrekte leningen tot de totale baten. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering; een laag percentage is gunstig.

• Solvabiliteitsratio: geeft aan in welke mate we aan onze financiële verplichtingen kunnen voldoen: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves en het resultaat uit de baten en lasten (exclusief mutatie reserves)

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

In het VNG-rapport Houdbare gemeentefinanciën worden de volgende labels gehanteerd voor het begrip solvabiliteitsratio:

Solvabiliteitsratio	
<20%	het bezit is zeer zwaar belast met schuld (het signaal staat op rood)
>20% en <30%	het signaal staat op oranje
>30%	het signaal staat op groen

• Weerstandsvermogen: geeft de verhouding weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit.
Weerstandsvermogen = 7.423.115: 1.579.480 = 4,7.
• Structurele exploitatieruimte: een getal gelijk aan of groter dan 0 betekent dat de structurele baten groot genoeg zijn om de structurele lasten te dekken.
• Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden op transactiebasis in een bepaalde periode. Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden).

2.5. Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn in het Besluit 'Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten' gedefinieerd als: privaat- of publiekrechtelijke organen, waarin de provincie of gemeente (c.q. Gemeenschappelijke regeling) een bestuurlijk en financieel belang heeft. Onder bestuurlijke invloed wordt verstaan: een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de GGD-middelen ter beschikking heeft gesteld die zij verliest in geval van een faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de GGD.

Een verbonden partij kan gezien worden als één van de drie mogelijkheden waarmee de GGD haar taken uitvoert (of laat uitvoeren) om haar doelstellingen te realiseren: door een eigen dienst, door een commerciële partij of door een verbonden partij.

Inzicht in verbonden partijen is om de volgende drie redenen van belang voor de GGD en voor de deelnemende gemeenten:

- Via de verbonden partij moeten doelstellingen van de GGD worden gerealiseerd.
- De GGD loopt financiële risico's. Mogelijke financiële tekorten in de exploitatie van een verbonden partij zullen door de GGD (en indirect door de gemeenten) worden gedragen.
- Er bestaan mogelijk bestuurlijk-organisatorische risico's.
  De GGD is zowel bestuurder/eigenaar van de verbonden partij, als haar klant/opdrachtgever. Zowel de belangen van de verbonden partij zelf moeten worden behartigd (bestuurder), als de belangen van de GGD (klant). Als deze belangen niet parallel lopen, kan dat problemen opleveren. Daarnaast is er een risico van de afstand. De GGD heeft minder informatie en minder mogelijkheden om bij te sturen dan dat we dat kunnen in onze eigen organisatie op het moment dat er problemen of risico's evident worden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Lijst met verbonden partijen per 31-12-23: er zijn geen verbonden partijen

2.6. Wet open overheid (WOO)

Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (WOO) in werking getreden. De wet is bedoeld om overheden en semioverheden transparanter te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te is. De WOO vervangt deze de WOB (Wet Openbaarheid Bestuur). Het grote verschil tussen de WOO en de huidige WOB is de actieve openbaarmaking van 11 categorieën overheidsinformatie. Voor passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek) volgt de WOO vrijwel geheel de WOB. De implementatie van de WOO is één onderdeel waarbij drie wetten in samenhang en projectmatig moeten worden geïmplementeerd. Naast de WOO betreft het de Wet Elektronische Publicaties (WEP) en de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV). De drie wetten hebben onderling diverse raakvlakken.

Bij de 1e begrotingswijziging 2023 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld om een inhaalslag te maken op onder andere de wet WOO zodat we voldoen aan wet- en regelgeving en ook het mitigeren van risico's voldoende aandacht krijgt. De vacature ruimte is in 2023 niet vervuld.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

3. JAARREKENING

3.1 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

	2023 (P)	2023 (G)	2023 (R)	2023 technische correctie	2023 (R) na correctie	2023 verschil
Resultaat van baten en lasten	**-0**	**968.683**	**8.700.473**	**11.873.955**	**-3.173.482**	**4.142.165**
Algemene dekkingsmiddelen	**-17.718.696**	**-21.890.659**	**-21.890.657**		**-21.890.657**	**-2**
Lasten	-	-			-	-
Baten	-17.718.696	-21.890.659	-21.890.657		-21.890.657	-2
Covid-19	**-**	**-**	**-0**		**-0**	**0**
Lasten	-	-	6.342.125		6.342.125	-6.342.125
Baten	-	-	-6.342.125		-6.342.125	6.342.125
Onvoorzien	**15.000**	**15.578**			**-**	**15.578**
Lasten	15.000	15.578			-	15.578
Overhead	**6.193.352**	**7.613.088**	**6.419.048**		**6.419.048**	**1.194.040**
Lasten	6.866.096	8.285.832	7.407.639		7.407.639	878.193
Baten	-672.744	-672.744	-988.591		-988.591	315.847
Veilig Thuis	**1.149.534**	**1.265.220**	**1.100.781**		**1.100.781**	**164.439**
Lasten	2.877.516	2.993.202	2.852.706		2.852.706	140.496
Baten	-1.727.982	-1.727.982	-1.751.925		-1.751.925	23.943
Vennootschapsbelasting	**5.486**	**5.698**			**-**	**5.698**
Lasten	5.486	5.698			-	5.698
WPG	**10.355.324**	**13.317.916**	**12.046.858**		**12.046.858**	**1.271.058**
Lasten	14.411.421	18.110.560	18.106.394		18.106.394	4.167
Baten	-4.056.097	-4.792.644	-6.059.535		-6.059.535	1.266.891
Jeugdhulp Zorg in Natura	**-**	**680.131**	**11.873.955**	**11.873.955**	**-**	**680.131**
Lasten	109.138.762	132.001.438	143.359.227	143.359.227	-	132.001.438
Baten	-109.138.762	-131.321.307	-131.485.272	-131.485.272	-	-131.321.307
Uitvoeringsorganisatie	**-**	**-27.932**	**-716.513**		**-716.513**	**688.581**
Lasten	1.122.359	1.122.359	1.158.110		1.158.110	-35.751
Baten	-1.122.359	-1.150.291	-1.874.624		-1.874.624	724.332
Taskforce Jeugd	**-**	**-10.356**	**-132.999**		**-132.999**	**122.643**
Lasten	307.376	307.376	184.745		184.745	122.631
Baten	-307.376	-317.732	-317.744		-317.744	12
Mutatie reserves	**-**	**-968.683**	**-842.020**	**-680.131**	**-161.889**	**-806.794**
Overhead	**-**	**-122.500**	**-4.150**		**-4.150**	**-118.350**
Baten	-	-122.500	-4.150		-4.150	-118.350
Veilig Thuis	**-**	**-**			**-**	**-**
Baten	-	-			-	-
WPG	**-**	**-204.340**	**-196.027**		**-196.027**	**-8.313**
Baten	-	-204.340	-196.027		-196.027	-8.313
Jeugdhulp Zorg in Natura	**-**	**-680.131**	**-680.131**	**-680.131**	**-**	**-680.131**
Baten	-	-680.131	-680.131	-680.131	-	-680.131
Uitvoeringsorganisatie	**-**	**27.932**	**27.932**		**27.932**	**-**
Baten	-	27.932	27.932		27.932	-
Taskforce Jeugd	**-**	**10.356**	**10.356**		**10.356**	**-**
Baten	-	10.356	10.356		10.356	-
Eindtotaal	**-0**	**0**	**7.858.453**	**11.193.824**	**-3.335.371**	**3.335.371**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Gesplitst naar GGD en IJZ:

	2023 (P)	2023 (G)	2023 (R)	2023 technische correctie	2023 (R) na correctie	2023 verschil
GGD	**-0**	**0**	**-2.524.147**		**-2.524.147**	**2.524.147**
Resultaat van baten en lasten	**-0**	**326.840**	**-2.323.970**		**-2.323.970**	**2.650.810**
Lasten	23.686.401	28.921.751	34.227.562		34.227.562	-5.305.811
Baten	-23.686.401	-28.594.911	-36.551.532		-36.551.532	7.956.621
Mutatie reserves	**-**	**-326.840**	**-200.177**		**-200.177**	**-126.663**
Baten	-	-326.840	-200.177		-200.177	-126.663
IJZ	**-**	**-**	**10.382.600**	**11.193.824**	**-811.224**	**811.224**
Resultaat van baten en lasten	**-**	**641.843**	**11.024.443**	**11.873.955**	**-849.512**	**1.491.355**
Lasten	111.057.615	133.920.291	145.183.384	143.359.227	1.824.157	132.096.134
Baten	-111.057.615	-133.278.448	-134.158.941	-131.485.272	-2.673.669	-130.604.779
Mutatie reserves	**-**	**-641.843**	**-641.843**	**-680.131**	**38.288**	**-680.131**
Baten	-	-641.843	-641.843	-680.131	38.288	-680.131
Eindtotaal	**-0**	**0**	**7.858.453**	**11.193.824**	**-3.335.371**	**3.335.371**

3.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

	2023 (P)	2023 (G)	2023 (R)	2023 technische correctie	2023 (R) na correctie	2023 verschil
Resultaat van baten en lasten	**-0**	**968.683**	**8.700.473**	**11.873.955**	**-3.173.482**	**4.142.165**
Algemene dekkingsmiddelen	**-17.718.696**	**-21.890.659**	**-21.890.657**		**-21.890.657**	**-2**
Lasten	-	-			-	-
Baten	-17.718.696	-21.890.659	-21.890.657		-21.890.657	-2
Covid-19	**-**	**-**	**-0**		**-0**	**0**
Lasten	-	-	6.342.125		6.342.125	-6.342.125
Baten	-	-	-6.342.125		-6.342.125	6.342.125
Onvoorzien	**15.000**	**15.578**			**-**	**15.578**
Lasten	15.000	15.578			-	15.578
Overhead	**6.193.352**	**7.613.088**	**6.419.048**		**6.419.048**	**1.194.040**
Lasten	6.866.096	8.285.832	7.407.639		7.407.639	878.193
Baten	-672.744	-672.744	-988.591		-988.591	315.847
Veilig Thuis	**1.149.534**	**1.265.220**	**1.100.781**		**1.100.781**	**164.439**
Lasten	2.877.516	2.993.202	2.852.706		2.852.706	140.496
Baten	-1.727.982	-1.727.982	-1.751.925		-1.751.925	23.943
Vennootschapsbelasting	**5.486**	**5.698**			**-**	**5.698**
Lasten	5.486	5.698			-	5.698
WPG	**10.355.324**	**13.317.916**	**12.046.858**		**12.046.858**	**1.271.058**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Lasten	14.411.421	18.110.560	18.106.394		18.106.394	4.167
Baten	-4.056.097	-4.792.644	-6.059.535		-6.059.535	1.266.891
Jeugdhulp Zorg in Natura	**-**	**680.131**	**11.873.955**	**11.873.955**	**-**	**680.131**
Lasten	109.138.762	132.001.438	143.359.227	143.359.227	-	132.001.438
Baten	-109.138.762	-131.321.307	-131.485.272	-131.485.272	-	-131.321.307
Uitvoeringsorganisatie	**-**	**-27.932**	**-716.513**		**-716.513**	**688.581**
Lasten	1.122.359	1.122.359	1.158.110		1.158.110	-35.751
Baten	-1.122.359	-1.150.291	-1.874.624		-1.874.624	724.332
Taskforce Jeugd	**-**	**-10.356**	**-132.999**		**-132.999**	**122.643**
Lasten	307.376	307.376	184.745		184.745	122.631
Baten	-307.376	-317.732	-317.744		-317.744	12
Mutatie reserves	**-**	**-968.683**	**-842.020**	**-680.131**	**-161.889**	**-806.794**
Overhead	**-**	**-122.500**	**-4.150**		**-4.150**	**-118.350**
Baten	-	-122.500	-4.150		-4.150	-118.350
Veilig Thuis	**-**	**-**			**-**	**-**
Baten	-	-			-	-
WPG	**-**	**-204.340**	**-196.027**		**-196.027**	**-8.313**
Baten	-	-204.340	-196.027		-196.027	-8.313
Jeugdhulp Zorg in Natura	**-**	**-680.131**	**-680.131**	**-680.131**	**-**	**-680.131**
Baten	-	-680.131	-680.131	-680.131	-	-680.131
Uitvoeringsorganisatie	**-**	**27.932**	**27.932**		**27.932**	**-**
Baten	-	27.932	27.932		27.932	-
Taskforce Jeugd	**-**	**10.356**	**10.356**		**10.356**	**-**
Baten	-	10.356	10.356		10.356	-
Eindtotaal	**-0**	**0**	**7.858.453**	**11.193.824**	**-3.335.371**	**3.335.371**

Het gerealiseerd resultaat is incidenteel.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

3.2.1 Analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken

	2023 (P)	2023 (G)	2023 (R)	2023 technische correctie	2023 (R) na correctie	2023 verschil
Resultaat van baten en lasten	**-0**	**968.683**	**8.700.473**	**11.873.955**	**-3.173.482**	**4.142.165**
Algemene dekkingsmiddelen	**-17.718.696**	**-21.890.659**	**-21.890.657**		**-21.890.657**	**-2**
Lasten	-	-			-	-
Baten	-17.718.696	-21.890.659	-21.890.657		-21.890.657	-2
Covid-19	**-**	**-**	**-0**		**-0**	**0**
Lasten	-	-	6.342.125		6.342.125	-6.342.125
Baten	-	-	-6.342.125		-6.342.125	6.342.125
Onvoorzien	**15.000**	**15.578**			**-**	**15.578**
Lasten	15.000	15.578			-	15.578
Overhead	**6.193.352**	**7.613.088**	**6.419.048**		**6.419.048**	**1.194.040**
Lasten	6.866.096	8.285.832	7.407.639		7.407.639	878.193
Baten	-672.744	-672.744	-988.591		-988.591	315.847
Veilig Thuis	**1.149.534**	**1.265.220**	**1.100.781**		**1.100.781**	**164.439**
Lasten	2.877.516	2.993.202	2.852.706		2.852.706	140.496
Baten	-1.727.982	-1.727.982	-1.751.925		-1.751.925	23.943
Vennootschapsbelasting	**5.486**	**5.698**			**-**	**5.698**
Lasten	5.486	5.698			-	5.698
WPG	**10.355.324**	**13.317.916**	**12.046.858**		**12.046.858**	**1.271.058**
Lasten	14.411.421	18.110.560	18.106.394		18.106.394	4.167
Baten	-4.056.097	-4.792.644	-6.059.535		-6.059.535	1.266.891
Jeugdhulp Zorg in Natura	**-**	**680.131**	**11.873.955**	**11.873.955**	**-**	**680.131**
Lasten	109.138.762	132.001.438	143.359.227	143.359.227	-	132.001.438
Baten	-109.138.762	-131.321.307	-131.485.272	-131.485.272	-	-131.321.307
Uitvoeringsorganisatie	**-**	**-27.932**	**-716.513**		**-716.513**	**688.581**
Lasten	1.122.359	1.122.359	1.158.110		1.158.110	-35.751
Baten	-1.122.359	-1.150.291	-1.874.624		-1.874.624	724.332
Taskforce Jeugd	**-**	**-10.356**	**-132.999**		**-132.999**	**122.643**
Lasten	307.376	307.376	184.745		184.745	122.631
Baten	-307.376	-317.732	-317.744		-317.744	12
Mutatie reserves	**-**	**-968.683**	**-842.020**	**-680.131**	**-161.889**	**-806.794**
Overhead	**-**	**-122.500**	**-4.150**		**-4.150**	**-118.350**
Baten	-	-122.500	-4.150		-4.150	-118.350
Veilig Thuis	**-**	**-**			**-**	**-**
Baten	-	-			-	-
WPG	**-**	**-204.340**	**-196.027**		**-196.027**	**-8.313**
Baten	-	-204.340	-196.027		-196.027	-8.313
Jeugdhulp Zorg in Natura	**-**	**-680.131**	**-680.131**	**-680.131**	**-**	**-680.131**
Baten	-	-680.131	-680.131	-680.131	-	-680.131
Uitvoeringsorganisatie	**-**	**27.932**	**27.932**		**27.932**	**-**
Baten	-	27.932	27.932		27.932	-
Taskforce Jeugd	**-**	**10.356**	**10.356**		**10.356**	**-**
Baten	-	10.356	10.356		10.356	-
Eindtotaal	**-0**	**0**	**7.858.453**	**11.193.824**	**-3.335.371**	**3.335.371**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging worden hierna toegelicht (bedragen boven € 25.000). De toelichting is per Programma en gericht op het (gesaldeerd) niveau van de lasten en het (gesaldeerd) niveau van de baten. Dit in tegenstelling tot de rechtmatigheidsverantwoording die ook overschrijdingen en onderschrijdingen op resp. baten en lasten meeneemt in de beoordeling.

COVID		
BATEN		6.342.125
VWS-subsidie (niet begroot)	6.342.125	
LASTEN		-6.342.125
De niet begrote lasten van 6,34 mln. worden gecompenseerd met hetzelfde bedrag aan baten.	-6.342.125	
GEREALISEERD RESULTAAT	**0**	**0**

Een bedrag van € 2.993.470 wordt gedekt uit de regeling meerkosten COVID-19 2023

Verantwoording meerkosten COVID-19 2023	
Lastenspecificatie (lasten incl. BTW)	**lasten 2023**
Periode 1 januari 2023 tot 1 juli 2023 Meerkosten	
BCO-regulier	€ 291.848
Bemonstering regulier	€ 580.725
Vaccinatie	€ 1.026.079
Totaal Overige Meerkosten:	**€ 1.898.652**
Infectieziektebestrijding (IZB)	€ 263.873
Tuberculosebestrijding (TBC)	
Medische Milieukunde (MMK)	
Technische Hygiënezorg (THZ) / Toezicht	
Seksuele Gezondheid (inclusief SOA-poli)	
Reizigerszorg	
Gezondheidsbevordering (GB)	
Algemene Gezondheidszorg (AGZ)	
Jeugdgezondheidszorg (JGZ), incl. Rijksvaccinatie	
Openbare GGZ/ Sociaal medische advisering	
Veilig Thuis	
Forensische Zorg (For)	
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	
Overig	
Ondersteuning	€ 749.217
Periode 1 juli 2023 t/m 31 december 2023 doorlopende verplichtingen	
Salarissen, transitievergoeding en WW	€ 13.992
Overige personele lasten	
Lasten Locaties	
Activa	
Overige meerkosten	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Periode 1 juli 2023 t/m 31 december 2023 lasten Icam- claimen	
Lasten Icam,	
Juridische lasten	€ 67.736
Totaal	**€ 2.993.470**

Deze verantwoording is opgesteld in overeenstemming de Verantwoordings- en controle instructie 2023 meerkosten COVID-19 GGD

Daarnaast wordt € 3.348.422 wordt gedekt uit de Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie. De verantwoording hiervan is opgenomen in de SISA-bijlage. Een bedrag van € 233 is niet in bovenstaande Meerkosten verantwoording opgenomen en ook niet in de specifieke uitkering COVID omdat deze bij derden gedekt is.

WPG		
BATEN		1.267.000
Detacheringsbaten personeel IZB, OPG, HIP, MMK	170.000	
Hogere baten: RIVM-vergoedingen rijks vaccinaties (289.000); FG (272.000); Toezicht kinderopvang (119.000); Meld- en Actiepunt Bemoeizorg (96.000); Nu niet zwanger (75.000); OPG (66.000); vergoeding opleiding en bijscholing artsen in opleiding (66.000); Reizigersvaccinaties (62.000); Publieke gezondheid asielzoekers (58.000); Infectieziektebestrijding (35.000)	1.138.000	
Resultaat op baten projecten 41.000 negatief. Dit wordt gecompenseerd door lagere lasten; het resultaat van baten en laten op projecten is nl per saldo 98.0000 positief en betreft m.n. het Gemeentelijk projecten budget met onderbesteding door gemeenten	-41.000	
LASTEN		4.000
Overig	4.000	
MUTATIE RESERVES		-8.000
Lagere onttrekking algemene reserve onderbesteding	-8.000	
GEREALISEERD RESULTAAT	**1.263.000**	**1.263.000**

VEILIG THUIS		
BATEN		24.000
Niet begrote baten MDA++	24.000	
LASTEN		140.000
Lagere lasten salarissen, inhuur en ziektevervanging (gemiddelde bezetting circa 2 fte lager dan formatie)	188.000	
Niet begrote dotatie aan de voorziening spaarverlof	-31.0000	
Overig (o.a. hogere lasten externe adviseurs)	-17.000	
GEREALISEERD RESULTAAT	**164.000**	**164.000**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

OVERHEAD		
BATEN		324.000
Rentebaten schatkistbankieren niet begroot - rente (schatkistbankieren) opgelopen van gemiddeld 1,9% (jan-23) naar gemiddeld 3,9% (dec-23)	292.000	
Declarabele dienstverlening GGD-GHOR niet begroot	27.000	
Overig	5.000	
LASTEN		870.000
Niet ingevulde vacatureruimte BW 2023 nr. 1 GGD op orde Op 31-12-23 waren de volgende functies (nog) niet ingevuld: Projectleider Informatievoorziening, Klachtenfunctionaris Functionaris gegevensbescherming.	546.000	
Resultaat op salarissen inhuur, hulp- en (ziekte) vervanging (niet gerelateerd aan BW 2023 nr.1 GGD op orde).	-160.000	
Hybride thuiswerken onderbesteding vanwege implementatie en systeem werkend eind december 2023 na AB besluit AB in december 2023.	131.000	
Onderbesteding i.v.m. externe adviseurs bedrijfsvoering algemeen en HRM. Budgetten zijn in 2024 (P) verlaagd	120.000	
Vervangingslasten tijden OTO-opleidingslasten niet gerealiseerd. Budgetten is in 2024 (P) verlaagd	54.000	
ICT-abonnementen (software licenties) onderbesteding. Budgetten is in 2024 (P) gebaseerd op realisatie 2023	44.000	
Opleiding en bijscholing lagere realisatie	36.000	
Aanschaf en onderhoud apparatuur onderbesteding en onderhoud medische apparatuur verantwoord onder WPG	36.000	
Werving en selectie lasten lager dan begroot	29.000	
Afschrijvingslasten lager: zie 3.7.1. Vaste activa jaarrekening 2022 - ICT investeringen budget 134.000 vs. realisatie 56.000 (hardware, laptops, switches)	25.000	
Lagere lasten parkeerkelder Westwal Goes i.v.m. gewijzigd Parkeerbeleid gemeente Goes	22.000	
Activiteiten budget. Budgetten is in 2024 (P) verlaagd gebaseerd op realisatie 2023	22.000	
Indexering huur GGE 2023 volgens contract +10,7% begroting gebaseerd op VZG-index	-38.000	
Overig	3.000	
MUTATIE RESERVES		-118.000
Lagere onttrekking aan de algemene reserve i.v.m. onder besteding (systeem werkend eind december 2023 na AB besluit december)	-118.000	
GEREALISEERD RESULTAAT	**1.076.000**	**1.076.000**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Uitvoeringsorganisatie		
BATEN		724.332
Hogere baten: De overschrijding van de opbrengsten voor de uitvoeringsorganisatie komt doordat er geen rentebaten waren begroot maar wel zijn gerealiseerd. In de begroting 2025 zijn die baten wel opgenomen. Voor de Bestuursrapportage 2024 zijn ze meegenomen in het voorstel voor de begrotingswijziging.	724.332	
LASTEN		- 35.751
Hogere lasten: De kosten voor de uitvoeringsorganisatie hebben het begrote bedrag overschreden door juridische adviezen. Onder andere de omzetgarantie van JB West, het dossier reiskosten en de beëindiging van de raamovereenkomsten met samenwerkingsverband ZiLT hebben meer juridische ondersteuning gevraagd dan begroot.	35.751	
MUTATIE RESERVES		-
GEREALISEERD RESULTAAT	**688.581**	**688.581**

Taskforce Jeugd		
BATEN		12
Hogere baten: Opbrengsten Taskforce Jeugd	12	
LASTEN		122.631
Lagere lasten: Over 2022 zijn voor personeelslasten TFJ-reserveringen opgevoerd die achteraf niet nodig bleken maar ten onrechte niet zijn weggeboekt in 2022. Die correcties ter hoogte van ongeveer € 73.000 zijn in 2023 alsnog geboekt. Dat leidt tot een (vertraagd) voordeel in 2023. De werkelijke en begrote personeelslasten TFJ over 2023 komen nagenoeg overeen. Daarnaast is ongeveer € 49.000 van het begrote “werkbudget” van € 104.000 niet nodig gebleken in 2023.	122.631	
MUTATIE RESERVES		-
GEREALISEERD RESULTAAT	**122.643**	**122.643**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Het exploitatieoverschot van € 811.223 is af te rekenen met gemeenten en als volgt verdeeld:

Gemeente	Uitvoering-kosten IJZ & Taskforce Jeugd	Betaalde voorschotten	Afrekensaldo resultaat jaarrekening 2023
Borsele	62.211	108.035	45.824
Goes	108.589	188.619	80.030
Kapelle	29.629	51.420	21.791
Noord-Beveland	24.499	42.598	18.099
Reimerswaal	66.664	115.707	49.043
Schouwen-Duiveland	81.851	142.189	60.338
Tholen	82.368	143.146	60.778
Middelburg	176.873	307.213	130.340
Veere	43.671	75.799	32.128
Vlissingen	140.600	244.277	103.677
Hulst	72.626	123.576	50.950
Sluis	52.091	88.079	35.988
Terneuzen	165.969	288.206	122.237
Totaal	**1.107.641**	**1.918.864**	**811.223**

In 2023 heeft de uitvoeringsorganisatie IJZ rentebaten ontvangen voor een bedrag van € 716.516. Hiernaast zijn er voor de personeelslasten TFJ-reserveringen opgevoerd die achteraf niet nodig bleken maar ten onrechte niet zijn weggeboekt in 2022. Die correcties ter hoogte van ongeveer € 73.000 zijn in 2023 alsnog geboekt. Dat leidt tot een (vertraagd) voordeel in 2023. De werkelijke en begrote personeelslasten TFJ over 2023 komen nagenoeg overeen. Daarnaast is ongeveer € 49.000 van het begrote “werkbudget” van € 104.000 niet nodig gebleken in 2023

Voor het exploitatieresultaat voor de kosten jeugdhulp wordt verwezen naar bijlage 1.

3.2.2 Aanwending van het bedrag voor onvoorzien.

Het budget voor onvoorzien is niet aangewend.

3.3. Wet Normering Topinkomens

De GGD houdt zich aan de Beleidsregel toepassing WNT en het daarbij behorende verantwoordingsmodel. Vanuit deze beleidsregel is het alleen van toepassing te rapporteren op de bezoldiging van leidinggevende topfunctionarissen vanaf de dertiende maand van indiensttreding; andere rapportagegronden zijn niet van toepassing.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2023 **bedragen x € 1**	**Joke Gaemers**	**Ronald de Meij**
Functiegegevens[5]	Directeur PG	Directeur met politiek verlof
Aanvang[6] en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]	0,6287	0,8
Dienstbetrekking?[8]	ja	ja
Bezoldiging[9]		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	93.028,45	-137,04
Beloningen betaalbaar op termijn	13.806,97	456,72
Subtotaal	*106.835,42*	*319,68*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[10]	140.200,93	178.400
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag[11]	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	106.835,42	319,68
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan[12]	N.v.t. N.v.t.	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling[13]	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022[14] **bedragen x € 1**	**Joke Gaemers**	**Ronald de Meij**
Functiegegevens[5]	Directeur PG	Directeur met politiek verlof
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]	0,8	0,8
Dienstbetrekking?[8]	ja	ja
Bezoldiging[9]		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	99.380	0.00
Beloningen betaalbaar op termijn	17.626	2.931
Subtotaal	*117.005*	*2.931*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[10]	172.800	172.800
Bezoldiging	117.005	2.931

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Voor dhr. De Meij is per 1 augustus 2019 een non-activiteitsverlof ingegaan in verband met het aanvaarden van een functie elders. Dit verlof duurt voort zolang deze functie (of een daarvoor in de plaats komende andere functie) voortduurt. Het dienstverband bij GGD Zeeland is dus niet beëindigd en onder de WNT blijft hij daarom topfunctionaris.

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van 1.900 of minder

Organisatie	Functie(s)	Aard van de functie	Naam	Interim	Beloning	Belaste vaste en variabele onkosten-vergoeding	Voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn
GGD Zeeland	DB-lid/AB-lid/ bestuurscommissie IJZ	Topfunctionaris	S. Suij	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	DB-lid/AB-lid	Topfunctionaris	J. Portier	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	DB-lid/AB-lid/ bestuurscommissie IJZ	Topfunctionaris	C. van Leeuwen	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	AB-lid	Topfunctionaris	A.B. van der Reest	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	AB-lid/ bestuurscommissie IJZ	Topfunctionaris	J. Veldhuizen	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	AB-lid/ bestuurscommissie IJZ	Topfunctionaris	S. van Belzen	Nee		-	-
GGD Zeeland	AB-lid/ bestuurs- commissie IJZ	Topfunctionaris	C. Liefting	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	AB-lid/ bestuurscommissies IJZ	Topfunctionaris	A. Meeuwsen	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	AB-lid/ bestuurs- commissie IJZ	Topfunctionaris	A. Evertz	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	AB-lid	Topfunctionaris	A. Smit	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	AB-lid/ bestuurs- commissie IJZ	Topfunctionaris	M.C.J. van de Plasse	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	AB-lid/ bestuurs- Commissie IJZ	Topfunctionaris	W. Treurniet	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	AB-lid/ bestuurs- commissie IJZ	Topfunctionaris	R. Ruissen	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	AB-lid/ bestuurs- commissie IJZ	Topfunctionaris	B. Tuk	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	AB-lid / Bestuurs- commissie IJZ	Topfunctionaris	M.C.J. van de Plasse	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	AB-lid / Bestuurs- Commissie IJZ	Topfunctionaris	W. Treurniet	Nee	-	-	-

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

GGD Zeeland	AB-lid / Bestuurs- commissie IJZ	Topfunctionaris	R. Ruissen	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	AB-lid/ Bestuurs- commissie IJZ	Topfunctionaris	B. Tuk	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	Bestuurs- commissie IJZ	Topfunctionaris	A. Vader	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	Bestuurs- commissie IJZ	Topfunctionaris	P. Schot	Nee	-	-	-
GGD Zeeland	Bestuurs- commissie IJZ	Topfunctionaris	M. Kleppe	Nee	-	-	-

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.

Gegevens 2023 **J. Gaemers is werkzaam in dienstbetrekking bij de volgende WNT plichtige instelling(en) als topfunctionaris niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris**	**Datum aanvang dienstbetrekking met J. Gaemers (minst recente datum eerst / meest recente datum als laatst)**	**Naam WNT-instelling**	**Totale bezoldiging per WNT-instelling bedragen x € 1**
Gegevens per WNT-instelling [2]	01/01/2023	GGD Zeeland	106.835
	01/08/2023	Veiligheids Regio Zeeland	71.988
Gecumuleerde totale bezoldigingen bij alle WNT-instellingen gezamenlijk i.v.m. anticumulatiebepaling			178.823
Het algemeen bezoldigingsmaximum dan wel een voor één van de dienstbetrekkingen van toepassing zijnde hoger bezoldigingsmaximum.			€ 223.000
Gegevens overschrijding en eventuele onverschuldigde betaling [3]			
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag			N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan[4]	N.v.t.		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Gegevens 2022[5] J.Gaemers	Datum aanvang dienstbetrekking	Naam WNT-instelling	Totale bezoldiging per WNT-instelling bedragen x € 1
Gegevens per WNT-instelling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gecumuleerde totale bezoldigingen bij alle WNT-instellingen gezamenlijk i.v.m. anticumulatiebepaling			n.v.t
Het algemeen bezoldigingsmaximum dan wel een voor één van de dienstbetrekkingen van toepassing zijnde hoger bezoldigingsmaximum.			n.v.t

3.3. Overzicht van baten en lasten per taakveld

Taakvelden GGD (inclusief IJZ)	Primair budget	Gewijzigd budget	Realisatie	Technische correctie	Realisatie na correctie	Gewijzigd budget-Realisatie
0.4 Overhead	6.376.978	5.835.255	4.751.748		4.751.748	1.083.506
Baten	6.866.096	8.285.832	7.407.639		7.407.639	878.193
Lasten	-489.118	-2.450.577	-2.655.890		-2.655.890	205.313
0.5 Treasury	-183.626	-183.626	-183.626		-183.626	-0
Baten	-183.626	-183.626	-183.626		-183.626	-0
0.8 Overige baten en lasten	15.000	15.578			-	15.578
Lasten	15.000	15.578			-	15.578
0.9 Vennootschapsbelasting	5.486	5.698			-	5.698
Lasten	5.486	5.698			-	5.698
4.3 Onderwijsbeleid & leerling zaken mbo-ziekteverzuim	-67.457	-70.589	-70.589		-70.589	-
Baten	-67.457	-70.589	-70.589		-70.589	-
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-456.077	-452.143	-591.997		-591.997	139.854
Lasten	619.302	644.370	633.543		633.543	10.827
Baten	-1.075.380	-1.096.513	-1.225.540		-1.225.540	129.027
6.2 Wijkteams	-444.819	-403.168	2.190.803	3.561.735	-1.370.932	967.764
Lasten	8.431.731	8.550.556	12.048.974	7.853.331	4.195.643	4.354.913
Baten	-8.876.550	-8.953.724	-9.858.171	-4.291.596	-5.566.575	-3.387.149
6.6 Maatwerk voorzieningen Toezicht WMO	-30.137	-31.536	-31.536		-31.536	-
Baten	-30.137	-31.536	-31.536		-31.536	-
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-	-97.207	-97.207		-97.207	-
Baten	-	-97.207	-97.207		-97.207	-
7.1 Volksgezondheid	-5.215.348	-4.618.261	-5.741.231		-5.741.231	1.122.970
Lasten	13.792.119	17.466.190	23.814.894		23.814.894	-6.348.704
Baten	-19.007.466	-22.084.451	-29.556.125		-29.556.125	7.471.674
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-	-	1.233.416	1.233.416	-	-
Lasten	18.125.714	19.902.777	21.136.193	21.136.193	-	19.902.777
Baten	-18.125.714	-19.902.777	-19.902.777	-19.902.777	-	-19.902.777
6.72b Jeugdhulp behandeling	-	-	1.115.606	1.115.606	-	-
Lasten	10.871.678	14.403.533	15.519.139	15.519.139	-	14.403.533
Baten	-10.871.678	-14.403.533	-14.403.533	-14.403.533	-	-14.403.533
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	-	2.062.571	2.062.571	-	-
Lasten	11.821.000	12.408.980	14.471.551	14.471.551	-	12.408.980
Baten	-11.821.000	-12.408.980	-12.408.980	-12.408.980	-	-12.408.980
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	-	-106.884	-106.884	-	-
Lasten	6.163.244	2.795.917	2.689.033	2.689.033	-	2.795.917
Baten	-6.163.244	-2.795.917	-2.795.917	-2.795.917	-	-2.795.917

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

6.73a Pleegzorg	-	-	-1.389.401	-1.389.401	-	-
Lasten	9.826.510	10.576.997	9.187.596	9.187.596	-	10.576.997
Baten	-9.826.510	-10.576.997	-10.576.997	-10.576.997	-	-10.576.997
6.73b Gezinsgericht	-	-	130.510	130.510	-	-
Lasten	5.368.945	5.008.577	5.139.087	5.139.087	-	5.008.577
Baten	-5.368.945	-5.008.577	-5.008.577	-5.008.577	-	-5.008.577
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	-	2.823.516	2.823.516	-	-
Lasten	15.364.571	16.011.615	18.835.131	18.835.131	-	16.011.615
Baten	-15.364.571	-16.011.615	-16.011.615	-16.011.615	-	-16.011.615
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	-	1.945.801	1.945.801	-	-
Lasten	18.109.974	21.663.003	23.608.804	23.608.804	-	21.663.003
Baten	-18.109.974	-21.663.003	-21.663.003	-21.663.003	-	-21.663.003
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	-	1.246.676	1.246.676	-	-
Lasten	8.224.764	10.606.810	11.853.486	11.853.486	-	10.606.810
Baten	-8.224.764	-10.606.810	-10.606.810	-10.606.810	-	-10.606.810
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	685.258	685.258	-	-
Lasten	3.196.957	3.737.640	4.422.898	4.422.898	-	3.737.640
Baten	-3.196.957	-3.737.640	-3.737.640	-3.737.640	-	-3.737.640
6.82a Jeugdbescherming	-	-	-2.027.026	-2.027.026	-	-
Lasten	8.378.042	9.702.380	7.675.355	7.675.355	-	9.702.380
Baten	-8.378.042	-9.702.380	-9.702.380	-9.702.380	-	-9.702.380
6.82b Jeugdreclassering	-	-	-87.966	-87.966	-	-
Lasten	824.222	1.055.589	967.623	967.623	-	1.055.589
Baten	-824.222	-1.055.589	-1.055.589	-1.055.589	-	-1.055.589
Eindtotaal	**-**	**-**	**7.858.443**	**11.193.812**	**-3.335.370**	**3.335.370**

Het verdelingsprincipe is als volgt:

0.4 Overhead

Onder het programma Overhead zijn verder onder meer verantwoord de lasten (en baten) in verband met: Facilitair & Huisvesting, Algemene lasten Bedrijfsvoering, ICT, Directie & Bestuur, Functioneel beheer, Communicatie, HRM en Financiën.

Voor Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland zijn alle functies verantwoord onder Overhead, met uitzondering van de functies contractmanager en zorgmakelaar.

0.5 Treasury
Dit betreft de rentebaten van de lening u/g aan de Stichting GGE.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

3.4. Overzicht Incidentele/structurele lasten en baten per programma

Op grond van artikel 28, onderdeel c, van het BBV dient te worden opgenomen een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen.

Verantwoord zijn:
-De in de begroting (primair en/of gewijzigde) opgenomen incidentele baten en lasten
-Nagekomen baten en lasten voorgaande jaren in de realisatie
-Projecten zijn aangemerkt als incidenteel (met uitzondering van gemeentelijk projecten budget)

Incidentele baten en lasten per programma	2023 (P)	2023 (G)	2023 (R)	2023 incidenteel gerealiseerd
Resultaat van baten en lasten	-38.832	291.030	-99.284	390.314
Covid-19	**-**	**-**	**-**	**-**
Lasten	-	-	6.342.125	-6.342.125
Baten	-	-	-6.342.125	6.342.125
WPG	**-38.832**	**540.052**	**420.071**	**119.981**
Lasten	76.631	1.904.952	1.527.635	377.317
Baten	-115.463	-1.364.901	-1.107.564	-257.337
Veilig Thuis	**-**	**-**	**-586**	**586**
Lasten	-	-	-586	586
Baten				-
Overhead	**-**	**340.820**	**71.073**	**269.747**
Lasten	-	340.820	71.073	269.747
Inkoop Jeugdhulp Zeeland	**-**	**75.000**	**150.679**	**-75.679**
Lasten	-	75.000	150.679	-75.679
Algemene dekkingsmiddelen	**-**	**-589.842**	**-589.842**	**-**
Lasten	-	-		-
Baten	-	-589.842	-589.842	-
Onvoorzien	**-**	**-**	**-**	**-**
Lasten	-	-		-
Vennootschapsbelasting	**-**	**-**	**-**	**-**
Lasten	-	-		-
Mutatie reserves	-	-326.840	-200.177	-126.663
WPG	**-**	**-204.340**	**-196.027**	**-8.313**
Baten	-	-204.340	-196.027	-8.313
Veilig Thuis	**-**	**-**	**-**	**-**
Baten	-	-		-
Overhead	**-**	**-122.500**	**-4.150**	**-118.350**
Baten	-	-122.500	-4.150	-118.350
Eindtotaal	**-38.832**	**-35.810**	**-299.461**	**263.651**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

- Het positieve saldo van de GGD 0,26 mln. bestaat met name uit:
  -Overhead onderbesteding (personeel en materieel) op incidentele deel van BW 2023 nr. GGD op orde 0,12 mln. met name niet ingevulde vacatureruimte van 2,0 fte projectleider.
  -WPG en Overhead onderbesteding op incidentele gemeentelijke bijdrage Oekraïner opvang 0,16 mln.
  -WPG Gezonde School niet gedekte lasten 0,03 mln. (financiering stopgezet).
- Het negatieve saldo van 0,76 mln. bestaat met name uit:
  Lasten voor een verdiepend governance onderzoek (Berenschot), voorbereidingskosten nieuwe aanbesteding en meer juridische kosten.

3.4.2 Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

N.v.t.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

3.5. Balans per 31 december

GGD Zeeland (incl. Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland)		
ACTIVA	**31-12-23**	**31-12-22**
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa	***709.507***	***625.893***
Investeringen met een economisch nut	709.507	625.893
Financiële vaste activa	***2.623.225***	***2.623.225***
Overige langlopende leningen	2.623.225	2.623.225
TOTAAL VASTE ACTIVA	***3.332.732***	***3.249.118***
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden	***45.722***	***49.189***
Gereed product en handelsgoederen	45.722	49.189
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	***25.600.052***	***24.837.989***
Vorderingen op openbare lichamen	2.168.075	10.978.200
Uitzettingen in 's Rijksschatkist met een rente typische looptijd korter dan één jaar	22.879.049	13.508.411
Overige vorderingen	552.928	351.378
Liquide middelen	***15.132***	***6.542***
Kassaldi	1.388	1.629
Banksaldi	13.744	4.913
Overlopende activa	***12.042.105***	***1.031.699***
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk	137.443	1.884
- Overige Nederlandse (overheids)lichamen	10.697	13.839
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	11.893.965	1.015.976
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	***37.703.012***	***25.925.418***
TOTAAL ACTIVA	***41.035.743***	***29.174.537***

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

GGD Zeeland (incl. Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland)		
PASSIVA	**31-12-23**	**31-12-22**
EIGEN VERMOGEN	***7.423.115***	***5.520.747***
Algemene reserve	791.307	475.943
Bestemmingsreserves	3.296.440	3.689.086
Gerealiseerde resultaat	3.335.369	1.355.718
VOORZIENINGEN	***107.963***	***120.043***
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	107.963	120.043
TOTAAL VASTE PASSIVA	***7.531.078***	***5.640.790***
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar	***31.747.781***	***23.171.051***
Banksaldi	164	86
Overige schulden	31.747.617	23.170.965
Overlopende passiva	***1.756.884***	***362.696***
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk	491.335	14.860
- Overige Nederlandse (overheids)lichamen	391.933	138.620
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	873.616	209.216
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	***33.504.665***	***23.533.747***
TOTAAL PASSIVA	***41.035.743***	***29.174.537***

3.6. Grondslagen van resultaatbepaling en waardering

De verslaggeving van GGD is opgemaakt met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Eventuele investeringssubsidies worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Waardering en afschrijving vaste activa

De materiële vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, worden lineair afgeschreven volgens onderstaand schema.

a. 40 jaar: nieuwbouw bedrijfsgebouwen;
b. 20 jaar: renovatie, restauratie en aankoop bedrijfsgebouwen;
c. 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;
d. 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties, kantoormeubilair, nieuwbouw tijdelijke bedrijfsgebouwen, groot onderhoud bedrijfsgebouwen; koelkasten; weegschalen; hydraulische prikstoel; narrowcasting apparatuur
e. 6 jaar: vervoermiddelen;
f. 4 jaar: automatiseringsapparatuur (laptops); wifi accespoints; audiometers; switches
g. 2 jaar: mobiele telefonie;
h. 0 jaar: gronden en terreinen.

De afschrijving van de activa vindt lineair plaats op basis van een volledig kalenderjaar met inachtneming van de verwachte gebruik- of nuttigheidsduur. Afschrijvingen van nieuwe investeringen vinden voor het eerst plaats in het jaar volgend op de aanschafdatum.

Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd evenals activa met een verkrijgingsprijs van meer dan 10.000 per stuk en een levensduur van langer dan 1 jaar. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan 10.000 per stuk en een levensduur van langer dan 1 jaar, mogen worden geactiveerd.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende vorderingen

De kortlopende vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor zover nodig wordt een voorziening voor oninbaarheid getroffen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien de tegoeden niet ter vrije beschikking staan, wordt dit afzonderlijk gemeld.

Overige vlottende activa

De overige vlottende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. Deze reserves worden gevormd door de mutaties in het exploitatieresultaat. Voor wat betreft de Saldireserve gemeentelijke projecten geldt dat op basis van een AB besluit saldi die 3x de storting van het laatste jaar te boven gaan terug te storten zijn tenzij de gemeente dit niet wil.

Voor het onttrekken/doteren aan de reserves, in de gerealiseerde cijfers, worden de volgende regels toegepast:

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

A. Als uit de gerealiseerde cijfers blijkt dat meer onttrokken moet worden dan bij de BURAP goedgekeurd was, mag in de realisatie slechts het in de BURAP goedgekeurde bedrag onttrokken worden. Als vanuit de realisatie een lagere onttrekking nodig is wordt de lagere onttrekking toegepast.
B. Als uit de gerealiseerde cijfers blijkt dat meer toegevoegd kan worden aan de reserve dan bij de BURAP opgenomen en goedgekeurd was, mag in de realisatie slechts het in de BURAP goedgekeurde bedrag toegevoegd worden. Het meerdere valt in het exploitatieresultaat waarover in de resultaat bestemming ervan door het AB beslist wordt. Als de realisatie lager is dan de BURAP wordt de lagere realisatie toegevoegd aan de reserve.

Voorziening

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.
De voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting. Voor arbeidslasten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume (bijv. verlofaanspraken) wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. Indien er sprake is van eenmalige schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Spaarverlof

Met 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke verlof-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning.

- Bronnen van spaarverlof kunnen zijn: bovenwettelijke verlof, overwerkvergoeding, gekochte bovenwettelijke uren, verlofuren uit onregelmatig werken en beschikbaarheidsdienst nu in één keer door medewerkers kunnen worden omgezet in spaarverlof. Deze bronnen leiden niet automatisch tot spaarverlof doch slechts na een actieve handeling van de medewerker.
- De dotatie is de opbouw van het spaarverlof.
- De onttrekking is de daadwerkelijke (deel) opname van het verlof en/of evt.(deel)uitbetaling bij uitdienst treden.
- De voorziening is op medewerker niveau bepaald en wordt niet contant gemaakt.
- Voor het tarief (waarmee het aantal verlofuren wordt vermenigvuldigd) wordt uitgegaan van het bruto uurloon op waarderingsdatum verhoogd met sociale lasten.
- Dotaties en onttrekkingen zijn verantwoord op het Programma waarvan de medewerker deel uitmaakt op het moment dat deze de verantwoording opgesteld is.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.
Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel worden hier verantwoord.

Baten en lasten

De administratie wordt gevoerd volgens het stelsel van baten en lasten, waarbij de volgende algemeen aanvaarde beginselen zijn gehanteerd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

- Het toerekeningbeginsel. De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, dat wil zeggen dat lasten slechts in het boekjaar zijn opgenomen, indien de daarmee samenhangende tegenprestaties eveneens in dat boekjaar zijn geleverd.
- Het realisatiebeginsel. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd.
- Het voorzichtigheidsbeginsel. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij het voor het opmaken van de jaarrekening in beeld zijn.

Wachtgeldverplichtingen waarvan de duur en de hoogte niet met een redelijke mate van zekerheid zijn vast te stellen worden niet in de jaarrekening verwerkt.

Resultaat

Het saldo van de programmarekening is op de balans verantwoord onder de post 'Gerealiseerd resultaat'.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

3.7. Toelichting op de balans

3.7.1. Vaste activa

Materiële vaste activa	31-12-2023	31-12-2022
Investeringen met een economisch nut	709.507	625.893

Investeringen met een economisch nut	Vervoer-middelen	Machines apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	506.298	1.745.315	468.143	2.719.756
Cumulatieve afschrijvingen	-405.039	-1.366.668	-322.156	-2.093.863
Boekwaarde per 1 januari	**101.259**	**378.647**	**145.987**	**625.893**
Investeringen	0	225.353	92.434	317.787
Desinvesteringen	0	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0	0
Afschrijvingen	-50.629	-162.909	-20.635	-234.173
Mutaties	**-50.629**	**62.444**	**71.799**	**83.614**
Cumulatieve aanschafwaarde	506.298	1.970.668	560.577	3.037.543
Cumulatieve afschrijvingen	-455.668	-1.529.577	-342.791	-2.328.036
Boekwaarde per 31 december	**50.630**	**441.091**	**217.786**	**709.507**

Bovenstaande investeringen hebben uitsluitend betrekking op GGD Zeeland. Inkoop Jeugdhulp Zeeland heeft geen investeringen in materiele vaste activa.
GGD Zeeland is juridisch eigenaar van het pand Westwal 37. Het bedrijfspand wordt gewaardeerd op de balans van de Stichting GGE en GGD Zeeland huurt het pand van de Stichting GGE.
Er zijn geen investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
Voor de investeringen zijn geen reserves beschikbaar. Er heeft geen afwaardering plaatsgevonden wegens duurzame waardeverminderingen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Uitputting investeringsbudget GGD

	Oorspronk-elijk budget 2023	Gewijzigd budget 2023	Gerealiseerd 2023	Saldo 2023	Doorschuif
Machines, apparaten en installaties	**214.988**	**308.850**	**225.353**	**83.497**	**39.000**
Mobiele Telefoons	167.873	69.700	87.354	**-17.654**	
Audiometers		75.000	87.318	**-12.318**	
Hardware (USBC monitoren)			6.212	**-6.212**	
Bloeddrukmeters		-	411	**-411**	
Switches		12.500	8.684	3.816	
Werkplekvoorzieningen		9.900	3.604	6.296	
Narrowcasting		25.000	18.670	6.330	
Wifi Acces Points	17.000	7.750	-	7.750	
Weegschalen		18.000	9.918	8.082	
Laptops [1)]	20.115	39.000	-	39.000	39.000
Onvoorzien en uitval [2)]	10.000	52.000	3.180	48.820	
Overige materiele vaste activa	**15.000**	**75.814**	**92.434**	**-16.620**	
Meubilair	15.000	69.528	87.803	**-18.275**	
Prikstoel hydraulisch		6.286	4.631	1.655	
Totaal	**229.988**	**384.664**	**317.787**	**66.877**	**39.000**

Afwijkingen > € 25.000;
[1)] Door beschikbaar komen van laptops uit de COVID organisatie konden investeringen uitgesteld worden en wordt € 39.000 doorgeschoven naar 2024
[2)] Begroting onvoorzien is niet opgetreden.
Het totaal van de overschrijdingen bedraagt € 54.870

Financiële vaste activa

Overige langlopende leningen

Financiële vaste activa - overige langlopende leningen	31-12-2023	31-12-2022
Lening u/g Stichting GGE	2.623.225	2.623.225
Totaal financiële vaste activa - overige langlopende leningen	**2.623.225**	**2.623.225**

Betreft de begin december 1995 verstrekte geldlening voor de realisering van het pand Westwal 37 Goes. De rente bedraagt 7%, ingaande januari 1996. Op de lening behoeft niet te worden afgelost. De lening kan door de GGD worden opgeëist bij de Stichting GGE.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

3.7.2. Vlottende activa

Voorraden grond- en hulpstoffen

Voorraden grond- en hulpstoffen	31-12-2023	31-12-2022
Totaal voorraden grond- en hulpstoffen	45.722	49.189

De voorraad betreft vaccins en producten ten behoeve van reizigersvaccinaties.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan een jaar

Uitzettingen<1 jaar (Geconsolideerd)	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen*	2.168.075	10.978.200
Uitzettingen in 's Rijksschatkist met een rente typische looptijd korter dan één jaar	22.879.049	13.508.411
Overige vorderingen	552.928	351.378
Totaal uitzettingen <1 jaar	**25.600.052**	**24.837.989**

Liquide middelen

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2022
Kassaldi	1.388	1.629
Banksaldi	13.744	4.913
Totaal liquide middelen	**15.132**	**6.542**

Overlopende activa

Overlopende activa (Geconsolideerd)	31-12-2023	31-12-2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk*	137.443	1.884
- Overige Nederlandse (overheids)lichamen*	10.697	13.839
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	11.893.965	1.015.976
Totaal overlopende activa	**12.042.105**	**1.031.699**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Project recapitulatie	Saldo 1-1-2023	Toevoegingen	Bestedingen	Resultaat	Saldo 31-12-2023
Europese overheidslichamen	-	-	-	-	-
Het Rijk	**-**	**379.826**	**517.269**		**137.443**
Proeftuin Vaart in Veiligheid (IJZ)	-	379.826	517.269		137.443
Overige Nederlandse (overheids)lichamen	**-12.647**	**11.600**	**34.944**		**10.697**
Project Gezonde school (GGD)	-12.647	11.600	34.944		10.697
Totaal overlopende activa projecten	**-12.647**	**391.426**	**552.213**	**-**	**148.140**

3.7.3. Passiva

Eigen vermogen

Eigen vermogen geconsolideerd	31-12-2023	31-12-2022
Algemene Reserve	791.307	475.943
Bestemmingsreserves	3.296.439	3.689.085
Gerealiseerde resultaat	3.335.369	1.355.719
Totaal eigen vermogen	**7.423.115**	**5.520.747**

Het verloop gedurende het boekjaar is hieronder per reserve weergegeven:

Algemene reserve verloopoverzicht	31-12-2022	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2023
Algemene Reserve	475.943	515.541		200.177	791.307
Totaal Algemene Reserve	**475.943**	**515.541**		**200.177**	**791.307**

Bestemmingsreserve verloopoverzicht	31-12-2022	Bestem-ming resultaat vorig boekjaar	Toe-voeging	Ont-trekking	31-12-2023
Saldireserve Markttaken	252.760	-	-	-	252.760
Saldireserve Gemeentelijke Projecten	368.483	51.971	-	-	420.454
Bestemmingsreserve huisvesting Goes	2.623.225	-	-	-	2.623.225
Transformatiefonds	19.898			19.898	-
Vaart in Veiligheid	124.561			124.561	-
Reserve Subsidie Proeftuin Vaart in Veiligheid	299.976			299.976	-
Doorontwikkeling Expertiseteam Jeugdhulp Zeeland	183			183	-
Totaal Bestemmingsreserve	**3.689.085**	**51.971**	**-**	**444.618**	**3.296.439**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Gerealiseerd resultaat verloopoverzicht	31-12-2022	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2023
Gerealiseerd resultaat GGD	713.875	713.875	2.524.147		2.524.147
Gerealiseerd resultaat IJZ	641.843		811.223	641.843	811.223
Gerealiseerd resultaat geconsolideerd	**1.355.719**	**713.875**	**3.335.370**	**-**	**3.335.370**

Toetsing VZG richtlijn 5% reserve GGD Zeeland excl. inkooporganisatie (x € 1.000)		31-12-2023
Baten (excl. mutatie reserves, excl. COVID)		30.264.896
VZG Reserve richtlijn 5% (max. reserve positie)	**[a]**	**1.513.245**
Reservepositie relevant voor toetsing:		
Algemene reserve		791.307
Saldireserve Markttaken		252.760
Subtotaal	**[b]**	**1.044.067**
Maximaal toe te voegen aan de algemene reserve	**[a] – [b]**	**469.178**

Het jaarresultaat 2023, exclusief het aandeel in het gemeentelijk projectenbudget, is € 2.417.032. Door middel van de Notitie Resultaatbestemming geeft GGD Zeeland weer hoe dit resultaat te bestemmen.

Het verloop gedurende het boekjaar van de saldireserve gemeentelijke projecten:

Saldireserve Gemeentelijke Projecten	Saldo 01-01-23	Besteding	Toevoeging	Saldo 31-12-23
Borsele	58.355	4.961	7.836	61.230
Goes	79.630	-	13.253	92.883
Hulst	18.620	-	9.469	28.089
Kapelle	15.763	-	4.424	20.187
Middelburg	32.143	19.561	16.814	29.396
Noord-Beveland	2.379-	-	2.603	224
Reimerswaal	27.606	-	7.863	35.469
Schouwen-Duiveland	16.071	-	11.698	27.769
Sluis	27.455	-	7.955	35.410
Terneuzen	45.340	-	18.703	64.043
Tholen	24.301	711	8.958	32.548

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Veere	29.782	-	7.539	37.321
Vlissingen	47.766	-	15.232	62.998
Totaal	**420.453**	**25.233**	**132.348**	**527.567**

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen gedurende het boekjaar is opgenomen in onderstaand overzicht:

Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's (art 44.1a en 1b BBV)	01-01-23	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	31-12-23
Voorziening spaarverlof GGD	108.252	203.880	204.168	-	107.963
Totaal voorzieningen	**108.252**	**203.880**	**204.168**	**-**	**107.963**

In de kolom 'Vrijval' zijn de bedragen opgenomen die ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle onttrekkingen aan de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

3.7.4. Vlottende Passiva

Liquide middelen

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2022
Banksaldi	164	86
Totaal liquide middelen	**164**	**86**

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar (Geconsolideerd)	31-12-2023	31-12-2022
Overige schulden		
Belastingdienst LH en sociale lasten	21.026	17.579
Belastingdienst BTW	70.774	67.450
Crediteuren	8.050.480	4.233.773
Nettolonen	98.249	76.881
Reserveringen vakantiegeld en eindejaarsuitkering	40.956	45.696
Kruisposten	21.064	94.080
Vooruit ontvangen subsidies	44.882	32.592

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Nog te betalen posten	19.181.772	16.913.612
Schulden aan openbare lichamen	4.218.414	1.689.301
Totaal	**31.747.617**	**23.170.965**

Overlopende passiva

Overlopende passiva (Geconsolideerd)	**31-12-2023**	**31-12-2022**
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk*	491.336	14.860
- Overige Nederlandse (overheids)lichamen*	391.933	138.620
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	873.616	209.216
Totaal Overlopende passiva	**1.756.884**	**362.696**

*Voor het verloop van de post overlopende passiva GGD Zeeland (met een specifiek bestedingsdoel) zie onderstaande tabel (laatste 2 regels):

Project specificatie:

	Saldo 1-1-2023	Toevoe-gingen	Beste-dingen	Resultaat	Saldo 31-12-2023
Europese overheidslichamen	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Het Rijk	**12.976**	**1.016.284**	**537.924**	**-**	**491.336**
-Project EAP	14.860	5.620	4.241		16.238
Zeeland Pandemisch Paraat (ZPP) Pijler 1		511.335	291.858		219.477
Zeeland Pandemisch Paraat (ZPP) Pijler 2		29.597	25.347		4.250
Zeeland Pandemisch Paraat (ZPP) Pijler 3					-
Zeeland Pandemisch Paraat (ZPP) Pijler 4					-
Zeeland Pandemisch Paraat (ZPP) Pijler 5		226.689	18.469		208.220
*Vaccinatiecampagne HPV 18+	-1.884	243.043	198.008		43.150
Overige Nederlandse (overheids)lichamen	**112.136**	**598.401**	**287.579**	**31.024**	**391.933**
Project Nu Niet Zwanger (NNZ)	22.711			22.711	-
*Project KEA Spark	-13.839	31.242			17.403
Project Gezonde School: Relaties & Seksualiteit	8.876	50.385	25.547		33.714
Project Uitstapprogramma RUPS 2021-2025	54.643	82.887	42.009		95.521
Project Corona Gezondheidsmonitor	33.395	1.574	28.978		5.991
Jong Leren Eten - Makelaar	6.350	29.646	24.987		11.008
Project toekomst JGZ	-	150.640	142.327	8.313	-
Project Wijk GGD 'er Gemeente Borsele		46.592	20.106		26.486
Positief Gezond innoveren		11.925			11.925
SPUK GALA	-	3.861	3.625		236
SPUK IZA		45.008			45.008
SPUK-doorontwikkeling Expertisecentrum (IJZ)	-	144.641			144.641
Totaal overlopende passiva projecten	**125.112**	**1.614.685**	**825.503**	**31.024**	**883.269**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

GGD Zeeland is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Voor deze verplichtingen zijn geen voorzieningen getroffen. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste verplichtingen voor huur en lease:

Vervaldatum in	Afloop contractwaarde
Huur	**1.500.807**
2024	551.729
2025	399.097
2026	224.142
2027	173.220
2028	152.619
Lease	**72.685**
2024	35.514
2025	16.270
2026	13.934
2027	6.967
2028	-
Totaal	**1.573.492**

Er zijn geen Financial Lease contracten afgesloten.

Onderstaande saldi zijn resp. per jaar:

	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019
Verlofrecht in uren (exclusief spaarverlof)	25.165	23.249	23.705	23.287	17.729
Spaarverlof	2.441				
Gemiddeld aantal personeelsleden in dienstbetrekking incl. IJZ en excl. COVID organisatie.	257,4	241,3	242,2	230,3	210,6
Gemiddeld verlofrecht (excl. spaarverlof) per fte	98	96	98	101	84

Gebeurtenissen na balansdatum

n.v.t

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

3.8. Rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In de rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur (hierna DB) toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming met de door het Algemeen Bestuur (hierna: AB) vastgestelde kaders (zoals de begroting, verordeningen en met bepalingen in de overige relevante wet- en regelgeving) tot stand zijn gekomen.

Het normenkader rechtmatigheid 2023 is door het AB op 12 april 2024 definitief vastgesteld.
Dit betreft de voor de rechtmatigheidscontrole en rechtmatigheidsverantwoording 2023 relevante externe wetgeving en eigen regelgeving, voor zover het financiële beheershandelingen betreft.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Het AB heeft een verantwoordingsgrens bepaald (in de Financiële Verordening) en deze bedraagt 3% van de totale lasten van de GR inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.081.552. Tevens bedraagt deze 1% (€ 360.517) bij politiek gevoelige onderwerpen. Deze verantwoordingsgrens geldt zowel voor fouten als voor onduidelijkheden. Fouten en onduidelijkheden worden niet bij elkaar opgeteld.

Bevinding

Het DB is van mening dat voor zover de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor door het AB vastgestelde verantwoordingsgrens, dit alleen afwijkingen betreffen op het begrotingscriterium, die vallen onder de door het AB (in de financiële verordening) vastgestelde acceptabele afwijkingen.
De geconstateerde afwijkingen betreffen:

BEGROTINGSCRITERIUM	
1A. Overschrijding van lasten en onderschrijding van baten programma's Dit betreffen € 6.342.125 aan lasten COVID-19 die geheel gedekt worden door van het Rijk ontvangen vergoeding hiervoor. In de jaarrekening 2023 zijn deze lasten budgetneutraal opgenomen. Lagere opbrengsten overhead IJZ voor een bedrag van € 7.816. Het restantbedrag van € 35.751 aan overschrijdingen van lasten wordt op programmaniveau nader toegelicht in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. (paragraaf 3.2).	6.377.879
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	54.871
1C. Onderschrijding investeringsbudgetten (afgesloten kredieten)	82.748
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijdingen van baten en onderschrijdingen van lasten programma's die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan het AB gemeld zijn (kunnen worden). De overschrijdingen van baten en onderschrijdingen van lasten worden op programmaniveau nader toegelicht in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. (paragraaf 3.2).	3.461.603

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

Totaal begrotingsonrechtmatigheden	9.977.101
4A. Totaal van de begrotingsoverschrijdingen dat gedekt wordt met aanverwante extra inkomsten en daarmee vooraf als acceptabel is geduid	6.342.125
4B. Totaal van de begrotingsoverschrijdingen en onderschrijdingen dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid	3.634.976
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	**0**
VOORWAARDENCRITERIUM	
Geen bevindingen	0
M&O CRITERIUM	
Geen bevindingen	0
TOTAAL VAN ONRECHTMATIGHEDEN	**0**

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV en op basis van de afspraken van het college met de gemeenteraad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

3.9. SiSa-bijlage bij de jaarrekening

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	**H14B**	**SPUK-expertisecentra jeugdhulp**	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Optionele toelichting	
		SiSa tussen medeoverheden						
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: H14B/01	*Indicator: H14B/02*	*Indicator: H14B/03*	*Indicator: H14B/04*	*Indicator: H14B/05*	
		1	doorontwikkeling en kwaliteitsverbetering van de regionale expertteams	€ 75.000	€ 75.000	Ja	Samenwerkings-overeenkomst doorontwikkeling RET 2023	
		2	Versterken jeugdhulplandschap in samenwerking met jeugdhulpregio's	€ 0	€ 0	Nee	Samenwerkings-overeenkomst regionaal innovatiebudget 2023 en 2024	
		15						
VWS	**H29**	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD 'en**	Naam van de pijler	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – Inclusief	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee)	Toelichting - verplicht als bij H29/04 "Nee" is ingevuld	Zelfstandige uitvoering? (Ja/ Nee)

					verantwoording tussen medeoverheden			
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: H29/01	*Indicator: H29/02*	*Indicator: H29/03*	*Indicator: H29/04*	*Indicator: H29/05*	*Indicator: H29/06*
		1	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 291.858	€ 291.858	Ja		Ja
		2	Verstevigen (boven) regionale monitoring en surveillance					
		3	Versterken wetenschappelijke kennisinfrastructuur					
		4	Samenwerking bovenregionaal niveau					
		5	Versneld opleiden	€ 18.982	€ 18.982	Ja		Ja
VWS	**H29B**	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en**	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die GGD invullen	Naam van de pijler	Besteding (jaar T)	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee)	Toelichting - verplicht als bij H29B/04 "Nee" is ingevuld	
		SiSa tussen medeoverheden						
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: H29B/01	*Indicator: H29B/02*	*Indicator: H29B/03*	*Indicator: H29B/04*	*Indicator: H29B/05*	
		1		Kwetsbaarheden wegnemen				
		2		Verstevigen (boven) regionale monitoring en surveillance				
		3		Versterken wetenschappelijke kennisinfrastructuur				

		4		Samenwerking bovenregionaal niveau				
		5	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Versneld opleiden	€ 2.920	Ja		
VWS	**H33**	**Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie**	Besteding (jaar T) voor het in stand houden van een infrastructuur t.b.v. een basiscapaciteit voor het zetten van COVID-19 vaccinaties daarbij rekening houdend met mogelijke opschaling	Besteding (jaar T) voor opschaling van de basisinfrastructuur voor het zetten van COVID-19 vaccinaties in het kader van een vaccinatiecampagne.	Heeft u (met toestemming van de minister van VWS) de infrastructuur voor basiscapaciteit voor alternatieve doeleinden ingezet? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) ten behoeve van alternatieve doeleinden (verplicht als bij voorgaande indicator 'Ja' is geselecteerd)		
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle D2*	*Aard controle D2*		
			Indicator: H33/01	*Indicator: H33/02*	*Indicator: H33/03*	*Indicator: H33/04*		
			1.483.742	1.864.680	Nee			

3.10 Vaststelling jaarrekening 2023

Dagelijks bestuur

De jaarrekening 2023 is aangeboden aan het Dagelijks Bestuur op ….7 juni…. 2024.

Het Dagelijks Bestuur van GGD Zeeland

De voorzitter, De ambtelijk secretaris,

Mw. S. Suij Mw. J. Gaemers

Algemeen Bestuur

De jaarrekening 2023 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van GGD Zeeland in de openbare vergadering d.d. ….5 juli…. 2024.

Het Algemeen Bestuur van GGD Zeeland,

De voorzitter, De ambtelijk secretaris,

Mw. S. Suij Mw. J. Gaemers

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024

4. BIJLAGEN

Exploitatieresultaat Programma Inkoop Jeugdhulp Zeeland (zorg in natura)

Gemeente	Jeugdhulp	Betaalde voorschotten	Afrekensaldo resultaat jaarrekening 2023	Onzekerheden n.a.v. accountantscontrole	Fout n.a.v. accountantscontrole
Borsele	7.209.362	6.752.973	-456.389	398.414	35.587
Goes	17.151.798	15.689.408	-1.462.390	3.474.358	719.781
Kapelle	4.124.422	3.953.959	-170.463	310.565	134.845
Noord-Beveland	2.539.183	1.864.138	-675.045	-	47.555
Reimerswaal	8.064.790	7.043.191	-1.021.599	-	203.041
Schouwen-Duiveland	8.428.710	7.933.400	-495.310	212.554	293.504
Tholen	7.275.481	6.820.341	-455.140	21.641	250.185
Middelburg	21.211.691	19.286.246	-1.925.445	9.870	526.214
Veere	5.100.912	4.540.190	-560.722	-	81.239
Vlissingen	22.132.104	21.057.127	-1.074.977	2.603.496	664.408
Hulst	8.103.917	7.654.277	-449.640	70.618	68.266
Sluis	7.545.010	6.980.953	-564.057	-	263.144
Terneuzen	24.471.849	22.589.200	-1.882.649	34.979	424.263
Totaal	**143.359.227**	**132.165.403**	**-11.193.824**	**7.136.495**	**3.712.033**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 mei 2024